NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

WYDANIE III. Z.

Rok XI. Kraków, niedziela 4 listopada 1928 Nr. 296

NOWY DZIENNIK

Adres ... i administracji: Kraków. ul. Orzeszkowej 7 ...r. 279. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 3689. ...Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630. ...unikaty należy nadsyłać wprost do Administracji. ...ikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione. ...akcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada ...aczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe.

Cena numeru 25 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 6'00 kwart. Zł. 18'00
w Krakowie z odnosz. do domu „ „ 6'20 „ „ 18'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 6'60 „ „ 19'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 10'00 „ „ 30'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'20, wiersz milimetr. I-szp. Zł. 0'25, nadesłane Zł. 0'75, wiersz milim. I-szp. w tekście Zł. 1'—, wiersz milim. I-szp. na I-ej stronie Zł. 1'25, gratulacje Zł. 12'50. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

Min. Czechowicz o budżecie
i reformie podatkowej

Kraków, 3 listopada

Omawiając niedawno preliminarz budżetowy na rok następny, przedstawiony onegdaj Sejmowi przez ministra skarbu, wskazaliśmy na to, że utartym już u nas zwyczajem przewyższa on znowu budżet tegoroczny. Zbliżamy się w ten sposób już do ogromnej na nasze stosunki cyfry 3 miljardów, przyczem zauważyć należy, że wobec niezmiennych cen i płac urzędniczych przyczyną tego rozdymania budżetu nie jest bynajmniej wzrost drożyzny. Wynika stąd, że powiększając budżet nie działa rząd pod naporem konieczności, lecz czyni to z własnej woli. W onegdajszem exposé wyjaśnił nam p. Czechowicz motywy rządu. Rząd może tak wysoko preliminować wydatki i dochody, bo dotychczasowe wpływy skarbowe są tak obfite, że gwarantują ściągalność preliminowanych dochodów. Rząd chce zaś tak preliminować, bo „układ budżetu podyktowany jest nie tylko koniecznością zaspokojenia niezbędnych potrzeb lecz także dążeniem do utrzymania pomyślnej konjunktury gospodarczej".

To umotywowanie ciągłego podwyższania budżetu pomimo coraz powszechniejszych skarg na przeciążenie podatkowe ludności nie wydaje się jednak wystarczającem. Jest to wszakże istotnie ciekawe postawienie kwestji, jeśli się twierdzi, że budżet dlatego musi być duży, by pomyślna konjunktura utrzymała się dalej, gdy tymczasem powszechne są skargi, że nadmiar podatków pozbawia ludność kapitałów i uniemożliwia przez to rozbudowę gospodarki. Jeżeli w obiegu handlowym coraz mniej jest gotówki a coraz więcej weksli, płatnych po 3 miesiącach czy po roku, to dalsze zaciśnięcie śruby podatkowej i wyciśnięcie z obiegu jeszcze 150 miljonów zł. chyba sytuacji nie poprawi i konjunktury nie ożywi! Prawda, nie wszystkie wpływy podatkowe idą na bieżące potrzeby administracyjne, bo przeszło 600 miljonów pójdzie na inwestycje. Czyż nie jest jednak rzeczą bez porównania prostszą i tańszą pozostawić gospodarstwu prywatnemu trochę więcej kapitału i pozwolić mu swobodnie się rozwijać, niż taką drogą ogólną przez kasy skarbowe i... egzekucje podatkowe — podtrzymywać konjunkturę? P. minister Czechowicz zapewnia przecież — wbrew swemu koledze Moraczewskiemu — że rząd nie dąży do etatyzacji życia gospodarczego i popiera inicjatywę prywatną, tembardziej więc to uzasadnienie podwyższania budżetu nie może trafić do przekonania!

Oprócz tego jednego motywu ma rząd jednak i dalszy. Wpływy skarbowe są zadowalniające, więc można i nadal ściągać je z równą intenzywnością. Jest to jednak motyw wystarczający wprawdzie dla ministra finansów państwowych, kierującego się wyłącznie fiskalistycznym sposobem myślenia, ale nie wystarczający dla kierownika życia gospodarczego, za jakiego — wobec braku odpowiedniego resortu w gabinecie — uważać się powinien też trochę p. Czechowicz. W tym drugim swoim charakterze powinienby p. minister skarbu przyglądać się bacznie takiemu znamiennemu faktowi, jak ten, że odsetki zaległych podatków i kary przekraczają sumę 20 miljonów zł., jak również wsłuchaćby się winien w to, co sfery gospodarcze mówią o utrudnianiu produkcji i zbytu skutkiem nadmiaru danin publicznych, a doszedłby do przekonania, że zasada: brać dla Skarbu ile się da — nie jest najwyższym wyrazem sztuki skarbowej. Nawet stal kruszeje pod stałym ciężkim naciskiem, gdy trwa on zadługo, cóż dopiero objekt tak czuły i wrażliwy, jak organizm gospodarczy?

P. Czechowicz nie neguje zresztą, że istnieje przeciążenie podatkowe, twierdzi jednak, że jest to tylko przeciążenie subjektywne a nie objektywne, to znaczy ogólna suma podatków nie jest za wielka lecz tylko rozłożona jest nierówno i skutkiem tego daje się niektórym sferom zbyt dotkliwie we znaki. P. minister skarbu niewątpliwie ma rację co do tej nierównomierności rozkładu ciężaru podatkowego i cieszy nas, że uznał wreszcie istnienie tej nierównomierności, na którą od lat już wskazywaliśmy. Chce on zaś tę nierównomierność usunąć a raczej złagodzić zapomocą kilku projektów reform podatkowych, jak podwyżka podatku gruntowego, zastąpienie jednorazowego podatku majątkowego stałym takim podatkiem, obniżeniem podatku obrotowego i „komasacją" dodatków samorządowych do podatków. Ale ta reforma projektowana jest grubo niewystarczającą i niewiadomo, czy przyniesie ona poprawę czy też pogorszenie sytuacji podatników.

Podatek gruntowy ma być podniesiony o 100 proc., choć sam p. Czechowicz wskazuje, że ceny produktów rolniczych podniosły się o 200 proc. Trudno jednak, widocznie sfery rolnicze muszą wiedzieć, że jeszcze dużo korzystają, by zgodziły się rozwiązać trochę szerzej swe kiesy dla państwa. Z tym projektem można się zupełnie zgodzić, podobnie, jak i z drugim projektem „skomasowania" dodatków samorządowych i zwolnienia ludności od powodzi nakazów podatkowych. Nie wiadomo tylko, dlaczego to dobrodziejstwo komasacji przypaść ma w udziele tylko ludności rolniczej, skoro przecież i w miastach sroży się niemniejsza powódź najrozmaitszych nakazów płatniczych ku postrachowi ludności, nie mogącej się już wyznać w mnogości terminów podatkowych? Ludność miejska byłaby z pewnością bardzo wdzięczna p. Czechowiczowi, by i o niej przy tej sposobności nie zapomniał i przedłożył Sejmowi dodatkowo projekt

reformy i w tym kierunku.

P. minister skarbu przedkłada też — nareszcie — projekt zmierzający do obniżenia podatku obrotowego, czyni to jednak tak w umotywowaniu, jak i w treści samej zbyt niepewnie i wahająco. Tysiąckrotnie już stwierdzono, że podatek obrotowy jest przeszkodą rozwoju gospodarczego i bezwzględnie szkodliwym dla całego gospodarstwa przeżytkiem epoki inflacyjnej — a p. Czechowicz jeszcze uważa za konieczne tłumaczyć się, że obniżenie tego podatku nie jest prezentem dla sfer handlowych, lecz koniecznością ogólno-państwową! Niewątpliwie tak jest istotnie, ale czy np. przy udzielaniu kredytów dla rolnictwa albo przy udzielaniu subwencyj na szkolnictwo rolnicze uważał kiedyś rząd za potrzebne tłumaczyć, że nie idzie tu o poparcie samego rolnictwa, lecz o dalej idace względy ogólno-gospodarcze? Czy byłoby to czemś tak monstrualnem, gdyby rzeczywiście chciano obciążonemu ponad granice wytrzymałości handlowi dać jakąś ulgę? Awersja do handlu musi być istotnie bardzo głęboko u nas zakorzeniona, jeśli p. Czechowicz aż takich musi używać argumentów, by zapewnić swemu projektowi przychylne przyjęcie w Sejmie!

Niezdecydowaną jest zresztą i sama treść projektu. Zamiast zażądać uchwalenia poprostu obniżenia podatku dla tych lub owych dziedzin obrotu gospodarczego wnosi rząd tylko o udzielenie mu upoważnienia w tym kierunku! Nie wiadomo, czy rząd sam jeszcze nie jest zdecydowany, w jakich wypadkch i w jakim stopniu ma obniżyć ten podatek, czy też może znowu z obawy przed sprzeciwem sfer rolniczych nie chce jeszcze wyjawiać swych zamiarów. W każdym razie takie ustawy blankietowe, pozostawiające ważne kwestje gospodarcze swobodnemu uznaniu rządu, nie przyczyniają się do wprowadzenia stałości, tak niesłychanie ważnej dla życia gospodarczego.

Wzmianka p. ministra o podatku majątkowym jest zbyt ogólnikową, by o tym projekcie wydać już sąd stanowczy. Nie ulega wątpliwości, że obecny, całkowicie wadliwie skonstruowany podatek majątkowy, musi być zlikwidowany. Jeżeli jednak p. Czechowicz pragnie zlikwidować go w ten sposób, że w miejsce jego wprowadzi stały podatek majątkowy, to powstaje kwestja, czy na tej zamianie raczej nie stracimy zamiast zyskamy? Stały podatek majątkowy jest instytucją dość rzadką w państwach europejskich, a w każdym razie bardziej jest on na miejscu w państwach bogatych w kapitał, niż w Polsce, gdzie kapitał ten dopiero się tworzy, walcząc przytem z ogromnemi trudnościami. Zapewne, już dzisiaj majątek narodowy Polski jest wcale pokaźny, ale jest to prawie wyłącznie majątek unieruchomiony, podczas gdy podatek majątkowy ostatecznie przecież trafić musi w majątek płynny, ruchomy, którego mamy obecnie niezmiernie mało. Pocóż zresztą wprowadzać ten podatek, który jeszcze bardziej utrudni odbudowę kapitału, skoro Skarb Państwa wpływów z tego podatku nie potrzebuje i wystarczają mu, nawet z dobrą nadwyżką, inne podatki i dochody? Odciążenia podatkowego ludności przecież ten nowy podatek nie przyniesie!

Słusznie wskazał p. Czechowicz na znaczne postępy osiągnięte w wielu dziedzinach naszego życia gospodarczego i słusznie przeciwstawił się przesadnym obawom z powodu bierności bilansu handlowego. Postępy te osiągnęło jednak życie gospodarcze wbrew hamulcom, jakimi są dla niego nadmierne daniny publiczne i jeśli p. Czechowicz chce rzeczywiście umożliwić mu podtrzymanie pomyślnej konjunktury, to powinien znacznie radykalniej sformułować swe projekty reform podatkowych, tak, by reformę tą mogło społeczeństwo odczuć rzeczywiście, jako ulgę!

Dr. B. Seiden

Ciągnienie dolarówki

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 2. 11. Sin. W czasie dzisiejszego ciągnienia dolarówki padła wygrana na następujące numery: 5.000 dolarów wygrał los nr. 158861, 3.000 dolarów — 990384, 1000 dolarów 570588, 420889, 540181, 499328 i 186018.

Min. Składkowski o odbudowie Palestyny

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 2. 11. ŻAT. W dniu dzisiejszym p. Lejb Jaffe przyjęty został również przez ministra spraw wewnętrznych Składkowskiego P. Jaffe poinformował ministra o pracy Żydów w Palestynie oraz o jej dotychczasowych wynikach, tudzież o celu jego przyjazdu do Polski. W toku rozmowy p. Jaffe wskazał na wielkie trudności, na jakie napotyka odbudowa Palestyny. — **Ale idea też jest wielka** — zaznaczył p. minister — co **zrozumieć powinien każdy człowiek, który kocha swą Ojczyznę. Przy pożegnaniu** p. minister życzył p. Jaffemu **powodzenia w** jego pracy w Polsce.

Lwów po krwawych zajściach

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów 2 11 (Teitl.) W kronice dnia dzisiejszego zanotować wypada w chronologicznym porządku następujące wypadki. Dzisiaj nad ranem miał miejsce niedoszły zamach na jeden z najwspanialszych zabytków miasta a mianowicie na panormę Racławicką na placu Targów Wschodnich. Nad ranem zgłosili się do dozorcy 4 osobnicy z jakimś pakunkiem. Gdy dozorca ujrzał co się święci, wszczął alarm. Osobnicy ci zbiegli. Natychmiat wszczęto dochodzenie policyjne, lecz nie doprowadziło ono do żadnego rezultatu.

W ciągu dnia dzisiejszego doszło w szeregu miejsc do utarczek, które policja starała się możliwie szybko zliwidować, jednak przy zrywaniu czapek ukraińskim akademikom doszło do poważniejszych bójek przed gmachem politechniki między technikami polskimi a ukraińskimi.

W wyniku wczorajszych zajść zostało **rannych 31 policjantów**, dwa razy tyle osób cywilnych, jednakowoż wiele z nich nie zgłosiło się na pogotowie ratunkowe w obawie przed aresztowaniem. Chodzi tutaj w pierwszym rzędzie **o rannych Ukraińców**. Przez cały dzień odbywały się rewizje po ukraińskich lokalach, w szczególności w ukraińskim Domu akademickim. Na miejscu zdemolowanego lokalu „Proświty" gdzie szkoda wedle zapodań ukraińskich dochodzi do miljona złotych, odbyła się dzisiaj wizja lokalna, w której wzięli udział posłowie i senatorowie ukraińscy. Zrobiono kilkanaście zdjęć na miejscu. Władze jednak zawiadomiły że zakazują rozpowszechniania tych fotografij.

Dzisiaj wyszło „Diło" w obcej drukarni. Zostało ono jednakże skonfiskowane z powodu swych artykułów, opisujących wczorajsze zajście.

Niezwykłe wrażenie wywołała **wiadomość**, która rozeszła się lotem strzały po **Lwowie, że** członkowie ukraińskiej organizacji **wojskowej** znieważyli grobowiec hetmana **Żółkiewskiego**, podobne wiadomości nadeszły również **o znieważeniu** grobu powstańców z r. 1863 w **mieście** Rohatynie i Żółkwi.

Prawdopodobnie w związku z wczorajszymi wypadkami doszło dzisiaj do ruchawek **ze strony** więźniów komunistycznych, którzy ostatnio zostali uwięzieni. Zagrozili oni dziś rano zarządowi więzienia, że rozpoczynają głodówkę. Na ogół władze czynią wszystko, co tylko w ich mocy, ażeby utrzymać porządek i zlikwidować wszystkie zajścia. Nastrój w mieście jest bardzo gorączkowy i niezwykle nerwowy tembardziej, że obie strony podobno grożą kontynuowaniem zajść.

Ustąpienie wojewody lwowskiego?

Warszawa. 2. 11. Sin. W dniu dzisiejszym przyjął minister spraw wewnętrznych gen. Składkowski posłów lwowskich z klubu B. B. Dra Loewenherza i Zdzisława Strońskiego. Konferencja dotyczyła wypadków lwowskich.

W związku z dzisiejszą konferencją rozeszły się pogłoski o ustąpieniu wojewody lwowskiego Gołuchowskiego.

Minister Składkowski polecił przesłać sobie szczegółowe sprawozdanie z przebiegu wypadków lwowskich.

Dziś odbył minister spraw zagranicznych, p. Zaleski dłuższą konferencję z ministrem oświaty Switalskim.

Drugi dzień obrad Kongresu P. P. S.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Sosnowiec. 2. 11. (Kl) W drugim dniu obrad kongresu PPS, które toczyły się już w Sosnowcu, powitał kongres p. **Alter** imieniem Bundu. Następnie sekretarz CKW poseł **Pużak** złożył sprawozdanie z działalności CKW omawiając zarazem stosunek partji do grupy Jaworowskiego. Mowca proponuje w związku z tem, by wezwać robotników, którzy porzucili szeregi partji do powrotu, **natomiast kierowników secesji należy oddać pod sąd partyjny.**

Z kolei przewodniczący klubu parlamentarnego poseł **Marek** złożył sprawozdanie o sytuacji parlamentarnej, krytykując ostro rząd Piłsudskiego, który zdaniem mowcy, taktyką swoją ułatwił robotę komunistom Mowca wzywa też do rozwiązania sprawy mniejszości narodowych, twierdząc, że należy sprawę tę rozwiązać chociażby nawet wbrew (!) woli mniejszości. Należy uwzględnić jednak kulturalne potrzeby mniejszości narodowych.

Następnie wygłosił poseł **Niedziałkowski** obszerny referat o sytuacji zagranicznej. Mowca również porusza sprawę mniejszości narodowych, twierdząc, że PPS powinna ją rozwiązać w porozumieniu z Bundem i Poale Sjonem.

Nad wygłoszonymi referatami rozwinęła się ożywiona dyskusja. Poseł **Czapiński** podkreśla konieczność walki z komunizmem. Poseł **Zaremba** występuje przeciwko przyjmowaniu secesjonistów. Del. **Pawełek** kreśli stosunki panujące w organizacji warszawskiej. Doszło do tego, że nie chciano pewnego razu dopuścić posła Perla do głosu na posiedzeniu OKR warszawskiego.

Obrady toczą się w dalszym ciągu.

Komisja mandatowa wobec petycji sjońskiej

Informacje „Vossische Zeitung"

Berlin. 2. 11. ŻAT. Korespondent genewski „Vossische Zeitung" wyraża mniemanie, że petycja Organizacji Sjonistycznej do Ligi Narodów w sprawie Sciany Płaczu rozpatrzona będzie podczas obecnej sesji komisji mandatowej, która potrwa do 10 bm. Nie ulega wprawdzie wątpliwości — dodaje korespondent — że komisja mandatowa ustosunkuje się **negatywnie** wobec zajść przy Scianie Płaczu W oględnej formie Komisja da do zrozumienia rządowi angielskiemu, że komisarz okręgowy w Jerozolimie jest być może nie najbardziej odpowiednim człowiekiem na tem stanowisku.

Śledztwo w sprawie rozruchów antysemickich w Bessarabji

Wiedeń, 2 11 PAT. „Neues Wiener Tagbatt" donosi z Bukaresztu, że w sprawie rozruchów antysemickich w Besarabji zarządziły centralne władze rumuńskie energiczne śledztwo, które wykazało, że w wykroczeniach tych **mieli** wziąć udział niektórzy urzędnicy w Kiszyniowie. Urzędników tych natychmiast **zwolniono ze służby.**

Przyczyny antysemityzmu w Rosji sowieckiej

Znany publicysta sowiecki, J. Łarin, zamieścił w jednym z ostatnich numerów moskiewskiej „Krasnej Gazety" obszerny artykuł na temat rozwoju antysemityzmu w Rosji sowieckiej przy specjalnem uwzględnieniu przyczyn, wzrostowi antysemityzmu wśród ludności sprzyjających.

Rozsadnikami prądów antysemickich — pisze Łarin, — są w Rosji współczesnej wszystkie klasy „miejskiej ludności burżuazyjnej", przedewszystkiem zaś przedstawiciele prywatnego kupiectwa, widzących w kupcach i rzemieślnikach żydowskich swych najgroźniejszych konkurentów. Objaw ten jest zresztą całkiem zrozumiały, gdyż Żydzi, którzy przed rewolucją nie mogli przekraczać t. zw. granicy osiadłości, po rewolucji masowo zaczęli zjeżdżać do Moskwy i innych większych miast rosyjskich, gdzie poświęcają się przeważnie handlowi i rzemiosłom.

Zdaniem Łarina burżuazja wszystkich narodowości w ZSSR liczy w chwili obecnej około 5 miljonów osób, w tem około 900.000 Żydów.

Z cyfr, podanych w publikacji „Cała Moskwa w r. 1925", wynika, że ze wszystkich prywatnych sklepów moskiewskich do Żydów należy w Moskwie: 75,4 procent składów aptecznych, 54,6 proc. składów manufaktury, 48.6 proc. sklepów galanteryjnych, 36 proc. składów drzewa, 26.3 proc. składów obuwia i wyrobów skórzanych, 19,4 proc. składów mebli, 17.7 proc. składów wyrobów tytoniowych, 14.5 proc. sklepów konfekcyjnych i 9.4 procent sklepów spożywczych. Wśród ogólnej ilości mieszkańców Moskwy stanowią jednak Żydzi zaledwie 5 procent.

Nie trudno więc zrozumieć, — pisze Łarin, — że stan taki musiał wśród kupców moskiewskich wywołać wielkie rozgoryczenie. Okoliczność ta musiała siłą rzeczy wpłynąć na wzrost antysemityzmu. W miastach handlowych na skutek tego w czasach ostatnich antysemityzm wzmógł się bardzo znacznie, wyrażając się naogół w formach dość kulturalnych (Moskwa, Leningrad itd.) Nie słyszymy więc tu nawoływań do pogromów, ani innych podjudzań przeciwko ludności żydowskiej. W dużych miastach propagatorzy antysemityzmu wskazują jedynie na to, że Żydzi zajmują nieodpowiednie miejsce w handlu, że korzystają z większych, niż ludność rosyjska, przywilejów, że wobec tego Żydów należy usunąć, by kupcom rosyjskim dać możność łatwiejszego zbytu towarów.

W bardziej prymitywnej formie ujawnia się antysemityzm na prowincji rosyjskiej. Na kresach wschodnich, na przykład w Dagestanie, prowadzona jest ożywiona agitacja, która posługuje się głównie zarzucaniem Żydom używania krwi dzieci chrześcijańskich i mahometańskich przy wypieku mac przed świętami Wielkiej Nocy. W Dagestanie usiłowano już niejednokrotnie wywołać pogromy. Analogiczne stosunki panują na całym niemal Kaukazie.

Pod koniec swego artykułu Łarin zastanawia się nad najskuteczniejszemi metodami walki z antysemityzmem. Walka ta, — zdaniem jego — znaleźć winna swój wyraz z jednej strony w stosowaniu represyj wobec tych agitatorów, którzy zbyt gorliwie głoszą hasła antysemityzmu, z drugiej zaś — we wzmożonym rozwoju ruchu socjalistycznego. (Ceps)

Zaostrzenie sytuacji wewnętrznej w Rumunji

Bukareszt 2 11 (AW) W dniu dzisiejszym „Cuventul", pismo zbliżone do rządu donosi, że w ostatnich dniach nastąpiło zaostrzenie sytuacji wewnętrznej. Bratianu oświadczył na wczorajszej Radzie ministrów, że zamierza przedłożyć swą dymisję Radzie regencyjnej. Rada bowiem miała zwrócić jego uwagę na to, że minął już czas, który był wyznaczony dla rządu tymczasowego. Bratianu przez swą dymisję ułatwiłby Radzie pozycję. Bratianu oświadczył Radzie, że jest gotów podać się do dymisji, niezałatwiwszy spraw bieżących w pierwszym rzędzie kwestji pożyczki i porozumienia z Niemcami. Członkowie gabinetu natomiast żądają, aby obecny rząd pozostał u steru aż do zlikwidowania tych spraw.

Groźny konflikt w niemieckim przemyśle metalurgicznym

Berlin. 2. 11. PAT. Lokaut w przemyśle metalowym północno-zachodnich Niemiec rozpoczął się wczoraj w całej pełni. Związek przemysłowców metalowych zaskarżył do sądu pracy orzeczenie ministra, nadające moc obowiązującą wyrokowi rozjemczemu. Jednocześnie związki zawodowe metalowców wszystkich trzech głównych organizacyj zawodowych, mianowicie socjalistyczny, chrześcijański i hirsch-dunkerowski uchwaliły utworzyć jednolite i łączne kierownictwo akcji obronnej przeciwko lokautowi. „Vossische Ztg." podnosi że przemysłowcy metalowi w swojej obecnej kampanji wysuwają otwarte i zdecydowane żądania reformy postępowania rozjemczego w zatargach.

• • •

Berlin. 2. 11. PAT-Radio. Sytuacja w okręgu przemysłowym północno-zachodnich Niemiec jest narazie spokojna. Związki zawodowe uchwaliły, wbrew agitacji komunistycznej zgodzić się na wykonywanie niezbędnych prac w zakładach przemysłowych. Chrześcijański związek metalowców ogłosił dzisiaj oświadczenie, nakazujące członkom, by zgłosili się do państwowych urzędów pośrednictwa pracy i wpisywali się na listy bezrobotnych, żądając zasiłków. Związek metalowców zapowiedział, że zaskarży właścicieli fabryk z powodu bezprawnego zerwania obowiązującej umowy i o niezapłacenie robotnikom za cały czas lokautu. Zatarg zaczyna się rozszerzać na cały obszar zachodnich Niemiec. W razie dojścia do lokautu i strajku w tym okręgu, liczba strajkujących powiększy się o dalsze 35.000 robotników.

Ciężki kryzys aprowizacyjny w Rosji

Moskwa. (AW) Sytuacja aprowizacyjna staje się coraz groźniejszą. Wprowadzanie systemu kartkowego zograniczoną konsumcją chleba jest stosowane coraz powszechniej. Pojawiają się w w dziennikach prowincjonalnych odezwy, wzywające ludność miast od powstrzymania się od zakupu manufaktury dla ewentualnego zorganizowania zamiany jej na chleb od włościan. Władze nie ukrywają iż kwestja zabezpieczenia miasta w chleb i zboże jest zależna od wyników kampanji magazynowania zboża, która jak dotychczas ma wysoce niefortunny przebieg. Kryzys aprowizacyjny grozi rozszerzeniem się nietylko na chleb i mąkę, ale też i na inne artykuły aprowizacyjne pierwszej potrzeby.

Premjer Bartel przyjeżdża dziś do Krakowa

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 2. 11. (Sin) Premjer Bartel wyjechał dziś do Krakowa celem wzięcia udziału w uroczystości 10-lecia pułku saperów kolejowych, którego jest oficerem rezerwy. Powrót jego spodziewany jest w niedzielę.

P. Bartel przyjął dzisiaj gen. Góreckiego, nowomianowanego wojewodę stanisławowskiego oraz ministrów Czechowicza i Meysztowicza.

Powody ustąpienia czeskiego ministra skarbu

Praga. (AW) Minister finansów Englisch wystosował do prezydenta Masaryka memorjał, w którym wytacza wyczerpujące powody dymisji. Englisch zapowiedział już wykłady na wydziale prawniczym w Bernie.

Sukces Labour Party w wyborach do rad gminnych

Londyn. 2. 11. (AW) Wedle dotychczasowych wyników stronnictwo robotnicze odniosło przy wyborach do władz gminnych wielki sukces w całej Anglji kosztem konserwatystów. Dotychczas zdobyli socjaliści z górą 100 mandatów nowych, z tego w Londynie 30.

Hallo New-Jork! Tu Wiedeń!

Bezpośrednia komunikacja telefoniczna.

Wiedeń. 2. 11. (AW) Jutro popołudniu nastąpi tu oficjalne otwarcie linji telefonicznej Wiedeń-Ameryka. Pierwszą rozmowę przeprowadzi kanclerz Seipel z ministrem spraw zagranicznych w Waszyngtonie. Dotychczas zgłoszone są dwie prywatne rozmowy między Wiedniem a Nowym Jorkiem. Zwyczajna rozmowa Wiedeń—Nowy Jork kosztuje 255 franków w złocie.

Zgon Alberta Bartholome

W tych dniach umarł w Paryżu 80 lat liczący rzeźbiarz francuski Albert Bartholome. Zmarły rozpoczął swoją karjerę artystyczną jako malarz, a do rzeźby przeszedł w 38 roku życia. Stało się to pod wpływem śmierci żony, którą bardzo kochał i dla której chciał ufundować godny jej nagrobek. Następnie Bartholome przez 10 lat pracował nad swoim potężnym „Monument aux morts". Pomnik poświęcony zmarłym znajduje się na cmentarzu Pere Lachaise. Widzimy tam bramę, na której umieszczono napis: „Aux morts" Mężczyzna i kobieta wchodzą przez bramę. Kobieta prawą swą rękę kładzie na ramieniu mężczyzny, z obu stron zbliżają się ludzie w najrozmaitszych pozycjach. Jedna z postaci kobiecych rzuca niewidzialnym krewnym, z którymi się żegna całusy. Dalej w głębi znajduje się grupa, w pośrodku której stoi alegoryczna postać symbolizująca śmierć.

Bartholoma miał za sobą jeszcze niejedno monumentalne dzieło plastyki. Cechuje go doskonały zmysł piękna i wyczucie harmonji. Bartholoma był światowej sławy mistrzem rzeźby.

ŻAŁOBA PO AMUNDSENIE. Dzień 14 grudnia, który obrano w Norwegji za dzień żałoby, celem uczczenia pamięci Amundsena, będzie wielką uroczystością narodową. W ciągu całego dnia dzwonić będą dzwony kościelne, szkoły będą zamknięte, a o godzinie 12 w południe nastąpi wstrzymanie wszelkiego i milczenie w ciągu 2 minut.

W sprawie świadczeń socjalnych

Ze sfer przemysłowych otrzymujemy następujące uwagi:

W związku z wyborami do Izby handlowo-przemysłowej toczy się w szeregu stowarzyszeń kupieckich i przemysłowych dyskusja nad sprawami gospodarczemi kraju oraz nad rozwojem małego przemysłu i handlu.

Jedną z największych bolączek naszych są wygórowane świadczenia socjalne, które procentowo nietylko są wyższe od tego rodzaju świadczeń w krajach zachodnich, lecz ponadto wysoko obciążają budżet każdego przedsiębiorcy, który mimo dokładnej kalkulacji nie jest w stanie ponieść tych wielkich kar, kosztów i procentów, spadających na niego z tego tytułu.

Rozwój małego przemysłu, który przerabia przeważnie surowce skartelowane, postępuje bardzo powoli naprzód. Przyczyną tego stanu są przedewszystkiem przestarzałe maszyny i brak zmechanizowania i zracjonalizowania warsztatów pracy. Wziąwszy zaś pod uwagę mały zarobek produkującego w porównaniu z wielkiemi obciążeniami świadczeń socjalnych, stwierdzamy, że okoliczność ta coraz bardziej hamuje pracę w każdym kierunku.

Z przytoczonych niżej dat możemy stwierdzić, że świadczenia pracodawcy niemieckiego są o wiele niższe od naszych, mimo stałych i dobrych zarobków przedsiębiorcy w Niemczech.

W Niemczech Kasę Chorych płaci robotnik 2/3, pracodawca 1/3, Fundusz bezrobocia płaci robotnik 1/2, pracodawca 1/2, Fundusz inwalidzki płaci robotnik 1/2, pracodawca 1/2. W Polsce opłaca Kasę Chorych robotnik w 2/5, pracodawca w 3/5, Fundusz bezrobocia płaci robotnik 1/4, pracodawca 3/4, ubezpieczenia od wypadków nie płac irobotnik nic, pracodawca opłaca całą wkładkę. Ponadto płaci przemysłowiec w Niemczech podatku obrotowego 3/4%, — zaś w Polsce 2'70%. Widzimy zatem, że świadczenia pracodawcy, prócz podatku obrotowego, u nas 3 i pół razy wyższego, są u nas o 10 do 12% wyższe, aniżeli w kraju tak przemysłowym, jakim są Niemcy.

To są cyfry statystyczne, które same za siebie mówią.

Podczas gdy w Niemczech w czerwcu 1928 r. wykazywano 1,200.000 bezrobotnych, w Polsce w tym samym czasie było tylko 90.000. Również procent inwalidów jest w Niemczech przy tak olbrzymio rozgałęzionym przemyśle o wiele wyższy, niż u nas, to samo dotyczy i Kasy Chorych.

Ostatnia ankieta Kas Chorych we Wrocławiu w sprawie zaradzenia symulacjom, jakie mają miejsce wśród ubezpieczonych, wykazała słuszność tych wywodów. Naradzano się tam ze strony pracujących, jak owemu złu zapobiec. Oczywista, że leżało to w interesie Kas Chorych, skoro większa część wkładek płacą robotnicy. U nas o takiej ankiecie się nie myśli, ponieważ w razie deficytu w Kasach Chorych podwyższa się wkładki, które w większej części obciążają pracodawców. W przemyśle i handlu brak jest gotówki do obrotu, świadczenia wzrastają, a przedsiębiorca nie jest w stanie podołać tak wysokim opłatom i jest narażony na kary, procenta i egzekucje. Zakład ubezpieczeń od wypadków, Fundusz bezrobocia oraz Zakład pensyjny dla funkcjonarjuszy, gromadzą olbrzymie kapitały, które idą w miljony i za które buduje się luksusowe pensjonaty i domy.

To są wszystko bolączki, które utrudniają rozwój naszego przemysłu i handlu.

Izba handlowo-przemysłowa, jako jedyna placówka gospodarcza, która przybiera teraz nową szatę, powinna przedewszystkiem zająć się temi sprawami, wnieść odpowiednie memorjały do Rządu i Sejmu, postarać się, by świadczenia i podatki nie były wyższe, jak w krajach zachodnich, co w konsekwencji przyczyni się do uzdrowienia naszego przemysłu, mogącego wówczas podołać konkurencji zagranicznej.

Maurycy Fischer.

Kraków, w listopadzie 1928.

NOWY SĄCZ

DZIEŃ POLITYCZNY

Z posiedzenia Koła żydowskiego

Żydowskie pisma warszawskie **donoszą, że** po sprawozdaniu posła Grünbauma, **na ostatniem** posiedzeniu Koła żydowskiego **rozwinęła** się dyskusja, w której posłowie **Małopolski** wschodniej wystąpili bardzo ostro **przeciwko** kursowi politycznemu, panującemu w **Kole**, apelując do sumienia prezesa Koła, **by ustąpił** z Kierownictwa, celem podjęcia prób **znalezienia** wyjścia z obecnej ciężkiej sytuacji **ludności** żydowskiej przy pomocy innych **metod politycznych**. Posłowie z Kongresówki **sprzeciwili** się temu wnioskowi posłów z Małopolski **wschodniej**. Poseł Heller solidaryzował **się z większością**. Dyskusji nie wyczerpano.

ZE ŚWIATA

Po powrocie Zeppelina do Friedrichshafen

W części nakładu numeru wczorajszego donieśliśmy już, że we czwartek o godz. 7 rano wylądował „Zeppelin" we Friedrichshafen. Wyladowanie było bardzo trudne, albowiem natłok publiczności był olbrzymi, a interwencja policji bezskuteczna. Pozycja okrętu była w dodatku tego rodzaju, że trzeba było dokonać obrotu, zanim można było okręt wsunąć do hali.

Imieniem rządu powitali Dra Eckenera minister komunikacji von Guerard. Publiczność wznosiła gorące okrzyki i śpiewała pieśni narodowe. Dr. Eckener był ttak zmęczony nieprzespaną ostatnią nocą i walką ze żywiołami, że ledwo się trzymał na nogach. Mimo zmęczenia przyjął jednak dziennikarzy, którym oświadczył, że ostatni „Zeppelin" skończył już swoją rolę, jako statek pasażerski. Okazało się bowiem, że musi się zbudować szybsze i silniejsze okręty dla stałej komunikacji pasażerskiej.

Pasażerowie byli naogół z podróży bardzo zadowoleni, tylko „ślepy" pasażer był nieco przygnębiony. Zaopiekował się nim amerykański konsul w Sztutgarcie, a jeden z amerykańskich miljonerów telegraficznie doniósł że bierze na siebie wszelkie koszta połączone z powrotem „ślepego" pasażera do Ameryki. O swej podróży „ślepy" pasażer mało mówił, zasłaniając się tem, że przyrzekł Drowi Eckenerowi zachować ścisłą dyskrecję.

Transport ciepła i zimna

Jeszcze w roku 1912 rozpoczął pewien irlandzki profesor chemji, mjr. Henry Quen swe eksperymenty by się przekonać, czy nie można przenosić zimna i ciepła na dalekie przestrzenie, tak, jak to ma miejsce z przenoszeniem dźwięków. Zanim jeszcze swoje prace ukończył, wybuchła wojna, a Quen poniósł śmierć pracując w wojskowej fabryce amunicji. Badania je go dalej kontynuuje John W. Harrison, dyrektor kopalni w Kanadzie. Harrison wygłosił onegdaj w Akademji umiejętności w Paryżu odczyt o swych badaniach. Jak ze sprawozdań prasy francuskiej wynika, Harrison twierdził, że można zamagazynować w dalekiej mroźnej północy zimno, a następnie te akumulatory przenieść do ciepłych krajów. Harrison skonstruował odpowiednie aparaty nadawcze i odbiorcze zapomocą których można regulować temperaturę.

Doniesienie to jest tak fantastyczne, jak fantastycznem jest również inne doniesienie o wynalazku, za pomocą którego można sparaliżować prawo ciężkości i uczynić człowieka niezależnym od siły przyciągania ziemi. Ale kto wie, może kiedyś te wszystkie fantastyczne pomysły staną się rzeczywistością...

REPERTUAR TEATRÓW KRAKOWSKICH

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI

Sobota: 8·30 wiecz. „Księżniczka czardasza" (premjera)

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota: „Simona"
Niedziela: pop. „Gdybym chciała..."; wiecz. „Moralność pani Dulskiej".

TEATR REWJOWY „GONG" (UL. RAJSKA)
(codziennie dwa przedstawienia o g. 7-ej i 9-ej)

Sobota: „Tu znajdziesz męża".
Niedziela: „Tu znajdziesz męża" (trzy przedstawienia).

SZALOM ASZ Przedruk wzbroniony

Wyrok śmierci

Autoryzowany przekład Leona Templera

19 (Ciąg dalszy.).

Podszedł do aparatu telefonicznego, który znajdował się na biurku i zażądał odpowiedniego numeru.

— Cóż zamierzasz uczynić, drogi mój?

— Proszę cię, bądźże cicho!

Długo trwało, zanim dostał połączenie.

— Nie wydasz się chyba sam w ręce policji?

— Prosiłem cię przecież, bądźże cicho.

— A jaki będzie koniec tego? — powiedziała nagle do siebie Leonora.

— Nie obawiaj się, wszystko wezmę na siebie - powiedział do Leonory.

— Przecież istotnie zupełnie jestem niewinną, bo i jakaż w tem moja wina. A mr. Winzler przyrzekł mi przecież.

— Dam ci pieniędzy, ile zechcesz. Bądźże cicho proszę cię.

— Boże, jakże jestem samotny! — wykrzyknął Stown do siebie.

Kobieta stała w kącie i szlochała

Wreszcie odezwał się telefon:

— Kóż tam, do kroćset? — krzyczał zagniewany adwokat Stowna przez telefon.

— Nie gniewaj się, to ja, Maks.

— Cóż się stało?

— Przed chwilą właśnie w obronie własnej zabiłem człowieka.

— Czy żartujesz? Ale nie zwykłeś przecie żartować w takich razach.

— Tak, to najistotniejsza prawda. Pytam teraz, co mam uczynić?

— Czy jest możliwe, by policja dowiedziała się o tem, zanim oddasz się w jej ręce?

— Myślę, że nie (tu spojrzał na Leonorę i powtórzył słowa te głośno) Myślę że nikt mnie nie wyda przed policja, zanim oddam się w jej ręce.

— Skoro tak, połóż się spać i przyjdź do mnie jutro o ósmej rano, do biura.

— Zwłoki leżą jednak w moim pokoju, — powiedział Stown.

— Cóż to takiego było? Napad bandytów?

— Nie napad bandytów, raczej napad z powodu zazdrości.

— Tak? O, to czyni sprawę o wiele poważniejszą — powiedział adwokat i zamilkł na chwilę wsród telefonicznej rozmowy.

— Gdzież teraz jesteś, czy u siebie w mieszkaniu?

— Nie, ale w hotelu „Metropol", nr. osiemset dwadzieścia i...

— W hotelu? — zdziwił się adwokat — to sprawę komplikuje jeszcze bardziej

Jedyna rzecz, jaką mogę ci poradzić, to to, byś natychmiast zawiadomił o tem policję.

— Policję? — zapytał Stown.

— Tak, powinieneś natychmiast o tem zawiadomić policję.

— Na miłość Boga, nie ruszaj tego ciała. Niech leży tak, jak upadło i nie zacieraj ani jednej plamy, ani jednego znaku, by nie powstało podejrzenie jakobyś ukrywał coś. Bardzo mi przykro, ale nie będę się mógł pierwej z tobą zobaczyć, aż dopiero na komisarjacie policji.

— Myślisz więc, że tak będzie najlepiej?

— Tak tylko być może. I jeszcze jedno: Nie powiedz ani jednego słowa, ani nie podpisz żadnego papieru, zanim nie zobaczymy się. Rozumiesz?

— Tak!

Stown stał przez chwilę, myślał o czemś, poczem odezwał się do Leonory:

— Zbierz wszystkie manatki i wróć do twego pokoju, zanim zawołam policję Ciebie nie powinni tu znaleźć.

Kobieta zbladła i uczyniła, co kazał Stown, zbierając szpilki od włosów z posłania, szpilki, jakie pogubiła na łóżku.

— Cóż mam powiedzieć, jeśli zapytają mnie o co? — powiedziała przerażona.

— Nie powiedz ani słowa, dopóki nie zobaczysz się z moim adwokatem.

— Yes, drogi mój.

— Wezmą cię zapewne z sobą i będą usiłowali coś z ciebie wydobyć siłą. (C. d. n.).

X. Krajowa Konferencja Org. Sjonistycznej zach. Małopolski i Śląska

Sprawozdanie z przebiegu pierwszego posiedzenia w dniu 31 października.

Kraków, 3 listopada

W środę 31 ub. m. o godz. 9 wieczór rozpoczęła się w wielkiej sali kahału krakowskiego X. konferencja krajowa Organizacji Sjonistycznej Zach. Małopolski i Śląska. Sala przepełniona delegatami i gośćmi, galerja również szczelnie nabita publicznością. Nastrój nader uroczysty — specyficzny podniosły nastrój zjazdów sjonistycznych. Powitany burzą oklasków otwiera zjazd prezes Organizacji, poseł Dr. Thon wielką mową w języku hebrajskim i polskim.

Mowa posła dra Thona

Na wstępie wyraża mowca radość, iż może powitać na zjeździe sjonistycznym naszego okręgu, przedstawiciela Egzekutywy sjonistycznej dra Hantkego, przedstawiciela gminy żydowskiej w Krakowie, związku stowarzyszeń Bnej Brith w Polsce i stow. Bnej Brith w Krakowie, reprezentantów organizacyj kupieckich i rzemieślniczych, przedstawiciela związku inwalidów, reprezentantów wszystkich instytucyj sjonistycznych a w końcu delegatów zjazdu. Mowca wita wszystkich hebrajskiem powitaniem „Boachem Leszalom!"

Przed wielu laty zakreśliliśmy sobie — wywodzi pos. Dr. Thon — dwa cele, które jak dwie gwiazdy oświetlają ciągle nasz horyzont i nad których realizacją ani przez chwilę nie przestaliśmy pracować: jest to odrodzenie narodu i jego języka, przygotowanie ludu do wielkiej pracy dziejowej i odbudowa kraju przez utworzenie żydowskich czynników państwowo- twórczych. Dziś możemy powiedzieć, że zbliżamy się już do naszych celów. Zdołaliśmy bowiem pobudzić cały naród żydowski, który prostuje grzbiet i staje się czynnikiem twórczym, a z drugiej strony niema dnia, w którym nie dodalibyśmy cegiełki do odbudowy kraju.

Przed rokiem ci, którzy otwierali zjazd sjonistyczny, musieli szukać wyrazów pocieszenia z powodu warunków, w jakich znajdowała się wówczas praca palestyńska Były to słowa pocieszenia, wypływające nie z upadku ducha, lecz z ufności i wiary w ideał, który nie ulega kryzysom. Ale przez rok ubiegły pracowaliśmy, natężyliśmy energję i dziś niema kryzysu, niema bezrobocia Wkroczyliśmy natomiast na drogę prostą i krótką, na drogę wiodącą do celu Oto komisja nieżydowskich fachowców stwierdziła, że drogi nasze są dobre, krótkie i proste, i że praca nasza postępowała w należytym kierunku. Duże odłamy żydostwa, znajdującego się poza organizacją sjonistyczną, pragną przyjść nam z pomocą i pomagać w odbudowie Palestyny. Przyjmujemy chętnie tę pomoc, w przekonaniu że my musimy pozostać gospodarzami pracy odbudowawczej. Jeśli Jewish Agency zostanie rozszerzona, to rozpocznie się nowy okres w sjoniźmie. Otrzymamy

większe środki. umożliwiające żywsze tempo odbudowy Palestyny.

Wszystkie te sukcesy osiągnęliśmy dzięki dyscyplinie, wierze i optymizmowi sjonistów i naszych przywódców. Nie sposób mówić o sukcesach sjonistycznych bez wymienienia z największą czcią nazwisk dwóch wielkich przywódców żydostwa, prowadzących nas do zwycięstwa,

Chaima Weizmanna i Nahuma Sokołowa

(konferencja urządza owację na cześć Weizmanna i Sokołowa).

Wśród nastroju radości, jaką napawa nas obecna sytuacja w Palestynie, nie brak i kropli goryczy. Oto w Jom Kipur, w Szabat Szabaton duszy żydowskiej, napadli Arabowie na święte resztki naszej dawnej świetności. Z tego miejsca uroczyście protestujemy przeciwko zbezczeszczeniu naszych świętości i wyrażamy nadzieję, że naród duma ze swej sprawiedliwości nie pozwoli odebrać nam tego, co jest naszą największą pamiątką

Przechodząc do omówienia położenia organizacji sjonistycznych, podkreśla mowca ze satysfakcją stan organizacji w zach. Małopolsce, gdzie panuje prawdziwa dyscyplina sjonistyczna, wypływająca ze szlachectwa duszy członków organizacji.

W dalszym ciągu stwierdza mowca, — kontynuując przemówienie w języku polskim — że nietylko postępy w dziedzinie przygotowania narodu do odbudowy siedziby narodowej dają powód zadowolenia i dumy. I wyniki pracy politycznej w kraju są zadawalające. Wybory do ciał ustawodawczych wykazały, że przeszło 70 tysięcy Żydów oddało głosy na listę sjonistyczną. A stosunek głosów stronnictwa, które zwie się szumnie „Row Birjan, werow Minjan" narodu przedstawia się wobec głosów przez nas otrzymanych jak 1 do 9, chociaż po tamtej stronie była pomoc władzy. Nie przypisujemy tego sukcesu żadnej jednostce, ale tej okoliczności, iż broń nasza jest czysta a strona druga walczy bronią nieczystą. Mowca zaznacza, że żydowskie przedstawicielstwo sejmowe nie we wszystkiem mogło odpowiadać życzeniom i oczekiwaniom społeczeństwa żydowskiego, ale równocześnie należy wyrazić nadzieję, iż obecna sytuacja ulegnie zmianie i będzie można wydatniej prowadzić pracę na terenie sejmowym. Jest to tem ważniejsze, iż

sytuacja gospodarcza społeczeństwa żydowskiego jest coraz cięższa.

Żydostwo polskie ponosi największe ciężary, a nie partycypuje w żadnych korzyściach. Przechodząc do drugiej akcji politycznej, wyborów do gmin żydowskich, podkreśla mowca, że okręg zachodniej Małopolski wywalczył rozszerzenie dekretu Piłsudskiego i na Małopolskę. Mowca wie, że dekret ten nie we wszystkiem odpowiada potrzebom społeczeństwa żydowskiego i nastręcza wiele przykrości i trudności, ale jest to tylko początek. Trudno poruszyć to, co od lat spoczywa w bezczynności. A wybory do gmin żydowskich w naszym okręgu przekonały nas o prawdzie słów, że

w naszym obozie jest żydostwo.

Nietylko uzyskaliśmy wszędzie względną większość, ale dziś wszyscy ubierają się w naszą togę, jeśli chcą znaleźć posłuch na ulicy żydowskiej.

A na pytanie, skąd czerpiemy siłę do tylu twórczych wysiłków, odpowiadamy, że motorem jest ów twórczy żydowski optymizm, wiara w wieczną etykę i w zagładę przemocy. Wiara ta staje się tem głębsza, kiedy wspomniemy, że odbywamy zjazd w Krakowie, który przed 10 laty stał się znowu Krakowem polskim. A za kilka dni będziemy święcić wspólnie z całą ludnością Polski obchód 10-lecia niepodległości Rzeczypospolitej. Będę wyrazicielem radości wszystkich delegatów, gdy z okazji 10-lecia niepodległości Polski prześlę wyrazy hołdu na ręce prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego, stwierdzając, naszą wielką radość z powodu odrodzenia Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. (Oklaski).

Kończąc swe przemówienie życzy mowca, by zjazd stał się nowem pokrzepieniem dla naszej pracy i rozpoczął nową erę w sjonizmie. (Długotrwałe gorące oklaski).

Tekst telegramu hołdowniczego do Prezydenta Rzeczypospolitej podaliśmy we wczorajszym numerze.

Następnie udziela pos. Dr. Thon głosu, przedstawicielowi Egzekutywy sjonistycznej Drowi Hantkemu, który wygłasza następujące przemówienie w języku hebrajskim:

Przemówienie delegata Egzekutywy

Dra Hantkego

W imieniu Egzekutywy sjonistycznej i centralnych funduszów Keren Hajesod i Keren Kajemeth witam najserdeczniej konferencję Organizacji sjonistycznej dla zach. Małopolski i Śląska. Praca dla żydostwa a, w szczególności dla sjonizmu stała się dziś trudną. Europa legła w zmęczeniu. Okres wzmożonego aktywizmu minął. Czyni się tylko usiłowania w kierunku utrwalenia wyników wojny i zmian, jakie po niej nastąpiły wskutek tego ujawnia się gotowość do koncesyj na rzecz czynników przemocy z okresu przedwojennego. Europa nie żyje dziś więcej w okresie rewolucyjnego rozwoju, ani też wzmożonego aktywizmu, lecz w okresie konsolidacji.

Palestynie atoli trzeba jeszcze aktywizmu dawniejszych lat, wobec czego praca ruchu sjonistycznego nie postępuje dzisiaj równolegle z ogólnym rozwojem Europy, lecz w przeciwieństwie do niego i dlatego stała się praca dla Palestyny trudną. I w Palestynie osiągnęliśmy moment konsolidacji, albowiem kryzys i bezrobocie zostało przezwyciężone. Ale celem naszym nie jest konsolidacja, lecz kontynuowanie imigracji, rozwój siedziby narodowej, utrzymanie naszego rewolucyjnego tempa. Zapewne, taka praca, bez nadzwyczajnych środków, zawsze nastręczać będzie stany kryzysu

Dlatego muszą nasze fundusze — Keren Hajesod i Keren Kajemeth — stale stać na pierwszym planie naszej pracy. Albowiem one są temi nadzwyczajnemi środkami, zapomocą których opanujemy kryzysy i osiągniemy cel nasz.

Imieniem Egzekutywy i funduszów centralnych życzę zjazdowi pełnego sukcesu. (Burzliwy aplauz.).

* * *

Nastąpiły dalsze powitania i wybór prezydjum zjazdu, — o czem już donieśliśmy — poczem zabiera głos przewodniczący zjazdu tow. Joachim Neiger, który dziękując za wybór i wskazując na obecną sytuację w sjoniźmie wzywa do poważnego udziału w obradach. Przewodniczący wygłasza dłuższe przemówienie, poświęcone zmarłym w roku ostatnim przywódcom i pracownikom na szerokim świecie oraz specjalnie w naszym okręgu sjonistycznym a więc błp. drowi Chajesowi, Tiomkinowi, rabinowi Schmelkesowi (Przemyśl), drowi N. Dawidsohnowi (Warszawa), drowi Jerzemu Danielowi (Biecz), Eisigowi Safierowi (Tarnów) i Minie Kleinmannowej (Przeworsk).

Zebrani uczcili pamięć zmarłych przez powstanie.

Z kolei zabrał głos prezes Egzekutywy sjonistycznej naszego okręgu, tow. dr. Feldblum, składając sprawozdanie z działalności Egzekutywy w roku ubiegłym.

Sprawozdanie z działalności Egzekutywy

W dłuższym wywodzie omawia referent poszczególne działy pracy egzekutywy. Rozpoczęta jeszcze przez poprzednią egzekutywę akcja około wprowadzenia demokratycznej ordynacji wyborczej dla kahałów małopolskich została dzięki pełnej poświęcenia, skutecznej pracy posła dra Thona i Egzekutywy uwieńczona pomyślnym rezultatem. Egzekutywa poświęciła wiele uwagi i energji wyborom do ciał ustawodawczych. W tej dziedzinie musiano dużo trudności przezwyciężyć w związku z niejednolitem stanowiskiem żydostwa polskiego wobec wyborów. W okresie wyborczym urządzono około 250 zgromadzeń, wydając niezliczoną ilość odezw, broszur itd. Akcją wyborczą kierował tow. dr Hilfstein, którego niestrudzonej pracy zawdzięczać należy sukces. (Konferencja urządza owację na cześć dra Hilfsteina). Egzekutywa dała inicjatywę do całego szeregu konferencyj między poszczególnymi komitetami centralnymi Organizacyj sjonistycznych w Polsce w kierunku jednolitości Koła Żydowskiego. Konferencje te przyczyniły się do zlikwidowania pewnych tarć i nieporozumień.

Przechodząc do sprawy wyborów kahalnych stwierdza mowca, że we wszystkich miejscowościach kliki kahalne zostały obalone a organizacja sjonistyczna zdobyła przeważnie 40 procent mandatów, w niektórych nawet bezwzględną większość. W sprawach organizacyjnych stała egzekutywa w kontakcie z Egzekutywą Światowej Organizacji sjonistycznej i poszczególnemi organizacjami krajowemi i zagranicznemi. Delegaci Egzekutywy odwiedzili w sprawach organizacyjnych 37 miejscowości.

Przeprowadzono sanację stosunków w kilku większych ośrodkach ruchu przy pomocy delegatów Sądu partyjnego. Egzekutywa zorganizowała biuro poselskie, wydała 28 okólników w tem 12 wyborczych, 5 kahalnych, wysłała około 2500 listów. zalegalizowała 21 komitetów lokalnych, powołała do życia 5 nowych komitetów lokalnych, odbyła 20 posiedzeń, pozatem zwołała 6 posie-

dzeń Rady Centralnej i 3 posiedzenia Rady Partyjnej. W sprawie wspólnoty pracy pomiędzy frakcjami udało się osiągnąć porozumienie w niektórych punktach Następnie omawia mowca sprawę unifikacji organizacji sjonistycznej w Polsce oraz konferencji wiedeńskiej.

Przechodząc do omówienia resortu młodzieży, podkreśla mowca z uznaniem pracę tow mgr. Salpetra w dziedzinie akcji dla młodzieży. W zach. Małopolsce jest 8,000 młodzieży zorganizowanej ogólno- sjonistyczenj. Resort zainicjował konferencję unifikacyjną młodzieży w całej Polsce, dał inicjatywę do szeregu wydawnictw, urządził Tydzień Młodzieży i powołał do życia uniwersytety ludowe.

W dalszym ciągu omawia mowca pracę na rzecz Keren Kajemeth i Keren Hajesod. Akcję szeklową przeprowadzili prawie całkowicie ogólni sjoniści, frakcje brały w niej minimalny udział. Akcja szeklowa wydała wyniki dodatnie, albowiem zebrano 12,000 szekli. Egzekutywa w Londynie z uznaniem wyraża się o przeprowadzeniu tej akcji w zach. Małopolsce, która znajduje się na trzeciem miejscu w tabeli sprzedanych szekli. Mowca podkreśla znaczenie pracy „Nowego Dziennika“ około akcyj prowadzonych przez egzekutywę.

W końcu wyraża serdeczne uznanie i podziękowanie generalnemu sekretarzowi tow. Abrahamowi Hofstätterowi za jego niestrudzoną pracę bardzo owocną i pełną poświęcenia. (Zjazd przyjmuje to oświadczenie żywemi oklaskami).

Po przemówieniu dra Feldbluma przewodniczący tow. Neiger zamknął pierwsze posiedzenie.

* * *

W zjeździe wzięło udział 188 delegatów z 54 miejscowości.

Przebieg drugiego dnia Zjazdu podamy w numerze jutrzejszym.

Rząd palestyński narzucił ordynację wyborczą

miastu Tel-Awiw

Jerozolima (ŻAT) W urzędowym organie rządu palestyńskiego ogłoszona została nowa ordynacja wyborcza do rady miejskiej w Tel-Awiwie. W myśl ordynacji rada składać się będzie z 10—15 członków, wybieranych na okres 3-letni. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim mieszkańcom Tel-Awiwu w wieku od 21 lat, zamieszkującym w mieście od 12 miesięcy i płacącym conajmniej 500 mills rocznie podatku. Bierne prawo posiadają mieszkańcy, których podatek roczny wynosi najmniej 1 funt szterlingów. Wybory odbędą się na zasadzie proporcjonalności.

Niebawem po ogłoszeniu ordynacji Tel-awiwska Rada miejska przyjęła ostrą rezolucję protestacyjną przeciwko decyzji rządu, który nie uwzględnił projektu ordynacji, opracowanego przez radę miejską.

W Tel-Awiwie odbył się również wielki robotniczy wiec protestacyjny z udziałem Ben Goriana, Remesa i Kapłana. Wiec wyraził ostry protest przeciwko ordynacji.

Taki epilog samorządu Tel-Awiwu przewidywali rozważniejsi politycy żydowscy oddawna. Skoro partje między sobą nie mogły dojść do porozumienia rząd narzucił im ordynację wyborczą, wysoce dla stronnictw niekorzystną.

—o§o—

Udział Żydów w uroczystościach jubileuszowych w Czechosłowacji

Praga (ŻAT) W uroczystościach 10-lecia odrodzenia państwa czechosłowackiego ludność żydowska brała znaczny udział. W dniu obchodu uroczystości odprawione zostały specjalne nabożeństwa we wszystkich synagogach Czechosłowacji. W Preszburgu odbyła się uroczystość położenia kamienia węgielnego pod budowę szpitala żydowskiego.

W Pradze odbyła się uroczystość w „Żydowskim Domu Ludowym“, zorganizowana przez Żydowską Radę Narodową w Czechosłowacji. Wielką mowę wygłosił prezes Rady Dr. Singer. Dr. Singer przypomniał, iż obecny prezydent państwa prof. Massaryk wyraził swoje sympatje dla żydowskiego ruchu narodowego oraz dla sjonizmu jeszcze w r. 1918. My Żydzi — oświadczył m. in. Dr. Singer — przyczyniliśmy się swojemi skromnemi siłami do skonsolidowania nowego organizmu państwowego, strzegąc jednak wiernie swych praw mniejszościowych. Co prawda — oświadczył następnie Dr. Singer — nie wszystkie nasze żądania zostały spełnione, zmuszeni jesteśmy ponosić szereg ciężarów w dziedzinie szkolnictwa i pomocy społecznej, żywimy jednak głęboką nadzieję, iż wszytkie wysunięte przez nas żądania, zgodne z konstytucyjnie zagwarantowanemi prawami mniejszościowemi, znajdą zrozumienie w postępowym duchu narodu czeskiego.

Tego samego dnia delegacja żydowskiego związku sędziów w Czechosłowacji złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. o

NOWY FILM PALESTYNSKI. W Berlinie zakończono nakręcanie wielkiego filmu p. t. „Wiosna w Palestynie“ na zlecenie Keren Hajesod i Keren Kajemeth w Palestynie. Film zawiera szereg obrazów palestyńskich, dotychczas niesfilmowanych, jak podróż z Morza Martwego do źródeł Jordanu, życie ludowe wschodnich Żydów i Arabów, jakoteż kolonij żydowskich. Film został wykonany pod reżyserją znanego reżysera niemieckiego Willy Pragera.

ARAB PRZECHODZI NA JUDAIZM. 35 letni Arab Tahar Ibn Achmed w Jerozolimie przeszedł na judaizm. Po operacji obrzezania nawrócony Arab otrzymał imię Abraham.

5000 DZIECI W SZKOŁACH LUDOWYCH W TEL-AWIWIE. W szkołach ludowych i ogródkach dziecięcych w Tel-Awiwie zarejestrowano w bieżącym roku szkolnym ponad 5000 uczni. 50 procent rodziców zwolniono z opłaty szkolnej, wobec ich małych zarobków.

BEZPOŚREDNIA LINJA OKRĘTOWA JAFFA—TRIEST. W Jaffie odbyła się uroczystość otwarcia nowej bezpośredniej linji okrętowej Jaffa-Triest przez towarzystwo „Lloyd Triestino“ na okręcie „Adria“. Na uroczystości obecnych było około stu zaproszonych gości, konsulów, przedstawicieli szeregu instytucyj prasy i in.

Program stacyj radjofonicznych

Sobota, 3 listopada

Kraków (566 m) 11,56 Komunik. 12,10 Gramofon 15 Komunik., 16 Program dla młodzieży („Królewna bajka“ wykon. art. T. M.) 17,10—17,35 Odczyt pt. „Cuda świata starożytnego“, wygł. Dr. R. Gostkowski. 17.35—18 „Przegląd polityki zagran.“ wygłosi Dr. J. Reguła. 19—19,20 Rozmaitości, 19,25—19,55 Dyr. J. Stanisławski: Lektura ang. 19,55—20 Sygnał czasu, 20—20,10 Giełda rolnicza, 20,10—20,30 Komunikaty, 20,30 Operetka „Czerwona dama“ (z Warszawy), 22.30—23.30 Muzyka tan.

Warszawa (1111 m) 16 Transm. z Krakowa 20,30 Operetka, 22,30 Muz. tan.

Katowice (422 m) 15,45 Komunik. gospod. 16 program dla młodzieży (z Krakowa) 17.10 Odczyt „O Słowackim“. 17,35—18 Skrzynka poczt. dla dzieci. 19,30 Odczyt, 20 Giełda roln. 20,08 Odczyt („O Grecji“) 20,30 Operetka „Czerwona dama“ (z Warszawy), 22 PAT. 22.30 Muz. tan.

Poznań (344,8 m) 11 Giełda, 20,30—22 Kabaret. 22,10 i 24—2 Koncerty.

Wiedeń (517,2 m) 11,16 i 18,10 Muz. 20,30 Operetka.

Zeesem (1250 m) 16,30 i 20 Muzyka.

Langenberg (468,8 m) 13. 17,45 i 20 Koncerty.

Motala (1380 m) 17, 19,45 i 21,45 Muzyka.

Budapeszt (555,6 m) 17,30, 21,45 i 22,30 Muzyka.

Przed niedzielnymi wyborami do Izby przemysłowo-handlowej

Żydzi Przemysłowcy!

W niedzielę dnia 4 bm. wybierać będzie wielki przemysł (świadectwa przemysłowe I—III) 6 radców, oraz średni i mały przemysł (świadectwa przemysłowe od IV—VIII) 6 radców do Izby Przemysłowo- Handlowej w Krakowie, na podstawie nowej ordynacji wyborczej.

Ten wybór stanowi pierwszą fazę wyborów, zaś reszta mandatów dla przemysłu w liczbie 24, obsadzona będzie drogą wyborów przez organizacje gospodarcze, kooptacje nowej Izby oraz przez nominacje rządowe.

W tej ważnej chwili dla naszego życia gospodarczego musimy wykazać naszą tężyznę i zrozumienie dla tej ważnej sprawy. Na wynik wyborów nie wolno nam patrzeć obojętnie, lecz musimy wziąć w nich czynny i najliczniejszy udział. Musimy dołożyć sił i starać się, aby do Izby Przemysłowo Handlowej weszli wypróbowani przedstawiciele i orędownicy, którzy, czy to długoletnią pracą zawodową lub społeczną, czy też znajomością życia gospodarczego i jego potrzeb, dowiedli, że potrafią skutecznie bronić naszych interesów na terenie Izby.

ŻYDZI PRZEMYSŁOWCY!

Doceniając wielkie walory wzajemnego i zgodnego współdziałania w akcji wyborów, przedstawiciele całego przemysłu Województwa Krakowskiego uzgodnili wszystkie grupy przemysłowe obu wyznań, swoje postulaty, zjednoczyli się w jeden Centralny Komitet Przedwyborczy, w którego skład weszli przedstawiciele Związku Przemysłowców, oraz przedstawiciele rzemiosła i małego przemysłu, jakoteż czynniki żydowskie.

Komitet ten na posiedzeniu dnia 31 października br. ustalił zgodnie wspólną listę kandydatów, a mianowicie:

DLA WIELKIEGO PRZEMYSŁU (GŁOSUJĄ PRZEMYSŁOWCY KATEGORJI I—III):

1. **EPSTEIN TADEUSZ**, przemysłowiec, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej oraz wiceprezes Związku Przemysłowców w Krakowie.
2. **EHRENPREIS IGNACY**, przemysłowiec w Krakowie.
3. **INŻ. KRUDZIELSKI ZDZISŁAW**, dyrektor fabryki cementu Szczakowa.
4. **INŻ. LEWALSKI ANTONI**, naczelny dyrektor firmy Zieleniewski S. A. oraz wicedyrektor Związku Przemysłowców w Krakowie.
5. **DR MERZ LUDWIK**, przemysłowiec i wiceprezes Związku Przemysłowców w Krakowie.
6. **ZAJĄCZEK EDWARD**, przemysłowiec w Kętach.

DLA ŚREDNIEGO I MAŁEGO PRZEMYSŁU (GŁOSUJĄ PRZEMYSŁOWCY KATEGORJI IV—VIII):

1. **INŻ. PIOTR KRÓL**, przemysłowiec w Krakowie.
2. **ROMAN MAYZEL**, przemysłowiec i burmistrz miasta Oświęcimia.
3. **INŻ. RONKA EUGENJUSZ**, prezes Izby Budowniczych w Krakowie.
4. **INŻ. SCHERER WIKTOR**, przemysłowiec w Krakowie.
5. **STEINBERG JOACHIM**, przemysłowiec w Krakowie.
6. **DR ZIMMERMANN JUDA**, przemysłowiec w Krakowie.

ŻYDZI PRZEMYSŁOWCY!

Podajemy do wiadomości, że wyżej wymienione listy zostały ustalone zgodnie przy współudziale mężów zaufania ze strony Organizacji Sjonistycznej i wszelkie postulaty postawione przez przedstawicieli tejże, zostały uwzględnione. Jeśli zatem chcecie mieć Swych przedstawicieli w Izbie Przemysłowo-Handlowej, to głosujcie solidarnie na listę kandydatów, ułożoną przez Centralny Komitet.

DO ŻYDÓW WYBORCÓW KURJI MAŁEGO PRZEMYSŁU I RĘKODZIEŁA DO IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

Na mocy uchwały Wydziału Stowarzyszenia rękodzielników żydowskich „Szomer-Umonim" w Krakowie, zatwierdzonej przez Zjazd delegatów Centrali Rejonowej na Województwo Krakowskie odbyty w niedzielę dnia 28 października br., zawarty został kompromis z Centralnym Komitetem Wyborczym przy Związku Przemysłowców zachodniej Małopolski w Krakowie.

Na mocy tego kompromisu z ramienia wyżej wymienionego Stow. Rękodzielników żydowskich w Krakowie i Centrali Rejonowej kandyduje do Izby Handlowej i Przemysłowej p. Joachim Steinberg, przemysłowiec, prezes Stowarz. Ręk. żyd. i delegat do Prezydjum Centrali Rejonowej.

Obowiązkiem każdego żydowskiego rękodzielnika i przemysłowca całej zachodniej Małopolski jest, w dniu wyborów tj. dnia 4 listopada br., we wyborach tych brać czynny udział i głosować na całą listę bez żadnych skreśleń.

Obywatele Rękodzielnicy i Przemysłowcy Żydowscy!

Wzywamy Was abyście w dniu wyborów spełnili swój obowiązek i do urny wyborczej jak jeden mąż pospieszyli.

Kandydatami naszej listy są:

1. Król inż. Piotr.
2. Mayzel Roman.
3. Ronka inż. Wiktor.
4. Scherer inż. Wiktor.
5. Steinberg Joachim.
6. Zimmermann Dr Juda.

Za Centralę Rejonową Stowarzyszenia Rękodzielników żydowskich zachodniej Małopolski:

Maurycy Fischer m. p. sekretarz — **Maurycy Grünberg** m. p. prezes

Za Stowarzyszenie **Rękodzielników żydowskich „Szomer Umonim" w Krakowie:**

Teodor Dembitzer m. p. sekretarz — **Joachim Steinberg** m. p. prezes

Pouczenie

TERMIN WYBORÓW: 4-GO LISTOPADA BR. (NIEDZIELA)

od godz. 9-tej przedpol. do godz. 8-mej wieczór bez przerwy

LOKALE URZĘDOWANIA KOMISJI WYBORCZEJ (do głosowania)

Na: Kraków—miasto, gmach Magistratu, Kraków, sala konferencyjna II p.

Kraków—powiat, gmach Rady Powiatowej, Kraków, ul. Pijarska.

Biała i powiat bialski, gmach Mag. w Białej.

Bochnia i powiat bocheński, gmach Rady Powiatowej w Bochni.

Brzesko i powiat brzeski, budynek Mag. w Brzesku.

Chrzanów i powiat chrzanowski, budynek Straży Pożarnej w Chrzanowie.

Dąbrowa i powiat dąbrowski, Urząd Gminny w Dąbrowie.

Gorlice i powiat gorlicki, gmach Rady Powiatowej w Gorlicach.

Grybów i powiat grybowski, budynek Mag. w Grybowie.

Jasło i powiat jasielski, gmachu Rady Powiatowej w Jaśle.

Kolbuszowa i powiat, budynek Urzędu Gminnego w Kolbuszowej.

Krosno i powiat krośnieński, budynek Mag. w Krośnie.

Łańcut i powiat łańcucki, budynek rafinerji hr. Potockiego w Łańcucie.

Limanowa i powiat limanowski, budynek Mag. w Limanowej.

Maków i powiat makowski, budynek Urzędu gminnego w Makowie.

Mielec i powiat mielecki, budynek mag. w Mielcu.

Myślenice i powiat myślenicki, budynek Mag. w Myślenicach.

Nisko i powiatu niżańskiego, budynek Mag. w Nisku.

Nowy Sącz i powiat, gmach Mag. w N. Sączu.

Nowy Targ i powiat, gmach Mag. w N. Targu.

Oświęcim i powiat, budynek mag. Oświęcim.

Pilzno i powiat, budynek Mag. Pilzno.

Przeworsk i powiat, budynek Mag. Przeworsk.

Ropczyce i powiat, budynek Mag. Ropczyce.

Rzeszów i powiat, gmach Mag. Rzeszów.

Strzyżów i powiat, budynek Skł. Kółek Roln. Strzyżów.

Tarnobrzeg i powiat gmach Mag. Tarnobrzeg.

Tarnów i powiat, gmach Mag. Tarnów.

Wadowice i powiat, gmach Mag. Wadowice.

Wieliczka i powiat, gmach Rady Powiatowej Wieliczka.

Żywiec i powiat, gmach Mag. Żywiec.

Głosowanie

1) Głosować można tylko osobiście.

Za osoby prawne głosuje dyrektor (zawiadowca), lub członek Rady nadzorczej bez specjalnego pełnomocnictwa.

2) Należy bezwzględnie, mieć przy sobie dowód osobisty, paszport zagraniczny lub inny analogiczny dokument dla usowodnienia tożsamości.

3) Należy zapisać sobie w domu rodzaj i kategorję opłacanego świadectwa przemysłowego (t. zw. patentu) i kartkę tę przedłożyć komisji wyborczej.

4) Prosimy na kartce głosowania nazwisk kandydatów nie przekreślać, innych nazwisk nie dopisywać, ani też kartki głosowania własnem nazwiskiem nie podpisywać. Kartki podpisane są nieważne.

5) Kartę głosowania należy już zabrać ze sobą z domu.

Lokal Centralnego Komitetu przedwyborczego znajdować się będzie w dniu wyborów: Plac Dominikański l. 1. Telefon Nr. 0986, gdzie we wszystkich sprawach, dotyczących wyborów, zwracać należy.

Również można otrzymać informacje telefonicznie pod numerami: 0985, 2056, 2141.

Centralny Komitet przedwyborczy przy Związku Przemysłowców w Krakowie.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— **KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI.** Dziś w sobotę premjera melodyjnej operetki „Księżniczka czardasza" Kalmana. Piękną tę europejską operetkę wprowadził po raz pierwszy na scenę żydowską obecny zespół operetkowy „Wileńskiego Tetru Ludowego". W głównych rolach ulubieńcy publiczności krakowskiej pp. Nechama, Jarosławska, Kadysz, Chasz i Orluk. Nowe dekoracje, doborowa orkiestra Związku Muzyków Zadowowych. — Początek punktualnie o 8'30 wieczór. Dyrekcja tetaru uprasza publiczność o punktualne przybycie, gdyż z chwilą podniesienia kurtyny wstęp na widownię będzie bezwarunkowo wzbroniony.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś w sobotę wraca po kilkomiesięcznej przerwie na afisz komedja Jakóba Devala „Simona", której serja sukcesowych przedstawień przerwana została przez ferje letnie. Jutro „Moralność pani Dulskiej", popołudniu „Gdybym chciała..." „Ewa bez zasłon", która z powodu niedyspozycji p. Jaroszewskiej w pełni powodzenia zeszła z afisza, po jawi się z powrotem w poniedziałek. Większość personalu męskiego i żeńskiego pod kierunkiem dyr. Nowakowskiego bierze udział w pełnych prób. z „Krakowiaków i górali". Reszta w drugim zespole przygotowuje nowość Bruno Franka „Dwanaście tysięcy".

— **TEATR „GONG" RAJSKA 12.** Dziś powtórzenie rewji „Tu znajdziesz męża", która na premjerze doznała entuzjastycznego przyjęcia. Publiczność bawiła się znakomicie żywo oklaskując wszystkie numery programu. Codziennie 2 przedstawienia o 7-ej i 9-ej.

— **RZYMSKI TEATR „STUCZNYCH LUDZI"**, o którym D'Annunzio pisał: „Wystarczy być na jednym z przedstawień „Teatro dei Piccoli", aby zrozumieć, dlaczego święci on trjumfy na całym świecie", zjeżdża w dniu 5 bm. do Krakowa i wystąpi **we wtorek 6 bm. w Starym Teatrze z premjerą.** Warszawski „Nasz Przegląd" w dn. 11. IX br. pisał m. in.: „W grze ich jest więcej inteligencji i artyzmu, w tańcu więcej wdzieku, harmonji i plastyki powabnej, niż w popisie niejednego zespołu ludzkiego... Jeśli najwyższym objawem życia jest artyzm, to lalki włoskiego teatru są — zaprawdę! — żywe..."

Wiadomości z kraju

PROTEST SJONISTÓW WARSZAWSKICH PRZECIWKO ZAJŚCIOM PRZY KOTEL MAARAWI. Sjonistyczny Komitet centralny w Warszawie wysłał na ręce ministra Amerycgo i do sekretarjatu Ligi Narodów protest przeciw zajściom przy Kotel Maarawi.

PROTEST PRZECIW ZAJŚCIOM PRZY KOTEL MAARAWI uchwaliła ludność żydowska Radomyśla nad Sanem na zebraniu w Bet-hamidraszu w dniu 29 ub. m. Przemówienie wygłosił miejscowy rabin.

PRZED WIELKĄ MANIFESTACJĄ SJONISTYCZNĄ W WARSZAWIE. Jak wiadomo„ w poniedziałek 5 bm. rozpocznie się w Warszawie wielka konferencja Keren Hajesodu, która ma zapoczątkować akcję na rzecz Funduszu odbudowy. Konferencja stanie się niewątpliwie wielką manifestacją sjonistyczną. Konferencję zagaił Leib Jaffe. Weźmie w niej udział wielu delegatów z Warszawy i z prowincji.

ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI AGUDY. We czwartek wieczorem zamknięto w Warszawie zjazd Agudy. W czasie głosowania nad votum ufności dla ustępującego zarządu delegaci „Poalej Agudat Israel“ i grupa młodzieży demonstracyjnie opuściły konferencję. Wybrano nowy komitet centralny, złożony z 50 osób i radę centralną, złożoną ze 150 osób.

KATEDRA ORJENTALISTYKI. Przy biskupiem seminarjum duchownem w Wilnie otwarto z nowym rokiem akademickim katedrę orjentalistyki.

ANKIETA W SPRAWIE ZAKOPANEGO. Ankieta w sprawie Zakopanego, odłożona poprzednio z października br. do wiosny 1929 r., ma się jednak odbyć po 15 listopada br. w Zakopanem.

POŻYCZKA ZAGRANICZNA DLA ZAKOPANEGO. (Poł. A. P.) W dniu 5 bm. przybywa do Zakopanego finansista szwajcarski prof. Smreker z konkretnemi propozycjami banków zagranicznych co do udzielenia Zakopanemu pożyczki na najpotrzebniejsze inwestycje. Prof. Smreker bawił z początkiem br. w Zakopanem i tu zwrócono się do niego z propozycją pośredniczenia w otrzymaniu pożyczki w wysokości 2 i pół miljona złotych. Pertraktacje trwać będą dłuższy czas.

ELEKTRYFIKACJA KĘT. (Poł. A. P.) Prace elektryfikacyjne miasta Kęty dobiegają końca i jeszcze tego roku będą ukończone.

DEFRAUDACJA URZĘDNIKA SZTABU GENERALNEGO. Z Warszawy donoszą: Aleksander Owinowicz, cywilny urzędnik III oddziału Sztabu Generalnego zniknął wraz z 25.000 zł. Owinowicz podjął z kasy inspektoratu sił zbrojnych 25.000 zł, przeznaczone na wypłatę pensji urzędnikom III odz. Szt. Gen. O godz. 12 w południe przybył do swego biura z pieniądzmi. Po chwili oświadczył kolegom, że wychodzi z biura na krótko, na czarną kawę do cukierni. W biurze zostawił palto i kapelusz. Gdy do godz. 12 min. 30 do kancelarji nie powrócił sprawdzono, że zabrał ze sobą wspomnianą sumę.

NA HORYZONCIE POLITYCZNYM

Kompromis w konflikcie o świecki charakter Francji

Nieporozumienie w łonie gabinetu francuskiego w sprawie artykułów 70 i 71, wstawionych do ustawy budżetowej, a zezwalających rozmaitym zakonom na powrót do Francji, zostało zażegnane. W najbliższym tygodniu ma się rozpocząć w Angers kongres partji radykalnej, a prezydjum partji z Daladierem na czele uchwaliło przedłożyć kongresowi rezolucję, wypowiadającą się za nieprzejednanem stanowiskiem partji w tej sprawie. Na posiedzeniu rady gabinetowej zażądał więc minister Herriot usunięcia tych dwóch spornych artykułów. Po dłuższej dyskusji doszedł do skutku kompromis, w myśl którego w artykule 71 wymienia się imiennie 5 kongregacyj, którym pozwala się w uwzględnieniu ich pożytecznej działalności na powrót do Francji. Rząd ma wnieść nową ustawę, która ma unormować warunki, pod jakimi kongregacje mogą prosić o zezwolenie na powrót do Francji. Ta nowa ustawa nawiąże do ducha świeckiego ustawodawstwa Francji.

Bernard Shaw o Węgrzech i Czechosłowacji

Bernard Shaw przesłał z okazji 10-lecia niepodl. Czechosłowacji znakomitemu pisarzowi czeskiemu, Karolowi Czapekowi list następującej treści: Dla cudzoziemca mieszanie się do narodowych zagadnień innych narodów jest rzeczą niełatwą, gdyż zazwyczaj wyrządza się przytem sprawie, z którą sympatyzuje więcej szkody, niż korzyści. Jest prawdą, że lord Rothermere nie jest zbyt subtelny; ale jemu też nie zależy na wynikach jego polityki dla Europy i chodzi mu jedynie o przysłużenie się tradycyjnej polityce Węgier, do której czuje specjalną słabość. O ile chodzi o mnie samego, to, gdyby postawiono mi do wyboru: być Węgrem pod rządami czeskosłowackiemi, czy Czechosłowakiem pod rządami węgierskiemi, — wolałbym zawsze być Węgrem. Węgry z powodu swego obchodzenia się z innemi narodowościami cieszą się zbyt kiepską opinją, Czechosłowacja natomiast w tym kierunku trzyma się taktyki bardzo przykładnej, co właśnie nie odpowiada intencjom lorda Rothermere. Czechosłowacja pod tym względem jest idealnem państwem europejskiem, a ja np. bardzo bym sobie życzył, by Włochy wzięły sobie z niej przykład dla swej polityki w Tyrolu. Więcej powiedzieć nie wypada mi. Mam nadzieję, że wszystkie konflikty między Czechosłowacją a Węgrami zlikwidowane zostaną na drodze polubownej, ale stanowczo nie radziłbym żadnemu z obu zainteresowanych państw, by na arbitra swego wybrało lorda Rothermere.

Ankieta węglowa Ligi Narodów

Onegdaj ukończył swe prace Gospodarczy Komitet Ligi Narodów, który jak wiadomo powstał po wielkiej międzynarodowej konferencji gospodarczej. Komitet ten ostatnio zajmował się kwesją opracowania klauzuli najmniejszego uprzewilejowania. Na porządku dziennym znajdowała się też sprawa węglowa i cukrowa. W kwestji węglowej uchwalił komitet z początkiem przyszłego roku przeprowadzić ankietę na temat sanacji w górictwie. W sprawie cukrowej uchwalił komitet zbieranie dalszych materjałów, by na ich podstawie przystąpić później również do ankiety.

ZE SPORTU

WISŁA—MAKKABI. Powyższe zawody, które odbędą się dziś w sobotę na boisku Makkabi o godz. 2'30 pop. wzbudziły ogromne zainteresowanie w sferach sportowych Krakowa ze względu na doskonałą formę mistrza Ligi., toteż Makkabi która na swojem boisku jest drużyną trudną do pokonania, będzie musiała dołożyć wszelkich starań aby z tych zawodów wyjść z honorem.

REPREZENTACJA GIMNAZJUM VI (Podgórze)—ŻKS HAGIBOR. Dziś w sobotę zawody w piłkę nożną Reprezentacja Gimnazjum VI (Podgórze—ŻKS Hagibor. Zawody odbędą się na boisku Makkabi o godz. 11 przedpoł. Poprzedzą o godz. 9 rano ŻRKS Siła rez.—ŻKS Hagibor rez.

ŻKS HAGIBOR zgłosił swój udział w turnieju RKS Legja gdzie został wylosowany z I drużyną Legji Zawody powyższe odbędą się w niedzielę 4 bm. o godz. 8 rano.

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE sekcji wioślarskiej ŻKS Makkabi Kraków, odbędzie się we czwartek dnia 8 bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu klubu przy ul. Gertrudy 8. W razie braku kompletu następne bez względu na ilość członków w pół godziny później (7'30).

REPERTUAR KINOTEATRÓW

CORSO: „Tragedja apasza“ w gł. roli Roman Novarro.
SZTUKA: „Jad miłości“.
UCIECHA: „Miłość i łzy Szopena“ (Walc pożegnania).
NOWOŚCI: „Dziś tańczy Marjetta“ (Lya Mara).
WARSZAWA: „Tajemnica domu Nr. 17“ i komedja „Hipek i Lopek wśród ludożerców“.
WANDA: „Żółty paszport“.

Przed 10-ciu laty

3 listopada 1918.

Rząd polski Świerzyńskiego (złożony z samych narodowych demokratów) po nieudałej próbie poddania P.K.L. swej władzy, wystąpił z proklamacją do „pracującego ludu polskiego“, stanowiącą zamach stanu przeciw Radzie Regencyjnej, jako władzy zbudowanej przez okupantów. Rezultatem tej proklamacji było nazajutrz udzielenie dymisji rządowi Świerzyńskiego przez Radę Regencyjną.

P.K.L. wysłała telegram do wojsk polskich na wszystkich frontach, aby zaprzestały działań wojennych przeciw koalicji i wróciły pod wodzą swoich oficerów do kraju.

* * *

Dowództwo armji austro-węgierskiej przyjęło włoskie warunki zawieszenia broni i zastanowiło kroki nieprzyjacielskie. Warunki oznaczają całkowitą kapitulację armji i marynarki, zobowiązują do wycofania się z zajętych terenów aż do oznaczonej linji demarkacyjnej na terenie monarchji, oddają wojskom koalicji zupełną swobodę ruchów na całym obszarze Austro-Węgier, nakładają obowiązek wymarszu w 15 dni wszystkich wojsk niemieckich z całego terytorjum monarchji pod rygorem internowania oddziałów niemieckich, które do tego dnia nie opuszczą Austro-Węgier, a wreszcie zobowiązują do natychmiastowego odesłania do domu wszystkich jeńców i internowanych obywateli państw koalicji — bez wzajemności ze strony sprzymierzonych.

* * *

Prezes gminy żydowskiej we Wiedniu Dr. Stern ustąpił.

Tym P. T. Prenumeratorom z prowincji, którzy nie odnowią bezzwłocznie prenumeraty na październik wstrzymamy z dniem 12. b. m. wysyłkę naszego pisma.

A. SCHWANENFELD

Małopolska rafinerja i fabryka wyrobów spirytusowych i chemicznych. Fabryka octu i miodu, Sp. akc. w Tarnowie.

Bilans otwarcia w złotych z dniem 1 stycznia 1925 r.

STAN CZYNNY: Kasa 10.032'55. Miód 23.202'80. Towary 127.732'94. Ocet 3.063'60. Denaturat 2.789'70. Węgle 1.596'—. Ruchomości 10.562'30. Ruchomości octowni 11.396'—. Maszyny i urządzenia 169.050'14. Budynki fabryczne 153.780'16. Parcele budowlane i grunta 29.497'63. Stojaki i kadzie octowe 3.835'49. Tor przemysłowy 937'80. Oświetlenie 96'17. Budowa 27.712'70. Rymesy 1.547'43. Odsetki 1.892'36. Papiery wartościowe 2.863'60. Odsetki od papierów wart. 9'20. Dłużnicy 170.201'26. Razem 751.799'83.

STAN BIERNY: Kapitał akcyjny 16.000'—. Rezerwa dla różnic kursowych 200.000'.—. Rezerwa ogólna 130.310'91. Rezerwa dla funduszu pensyjnego 7.484'27. Rezerwa dla odnowień maszyn 2.315'56. Rezerwa dla odnowień budynków 2.304'33. Rezerwa nieściągalnych pretensji 3.032'25. Rezerwa podatków 11.156'16. Wierzyciele 331.084'61. Dywidendy 20.000'—. Tantjemy i remuneracje 24.301'61. Przeniesienie zysku z roku 1924 3.810'13. Razem 751.799'83

KRONIKA

Wschód słońca 6 m 34

Listopad
3
Sobota
20 Marcheszwan 5689

Zachód słońca 16 m. 05

Obchód dziesięciolecia niepodległości

W uroczystościach dziesięciolecia państwa polskiego w Krakowie wezmą udział liczne organizacje społeczne i zawodowe, młodzież akademicka, szkół średnich i powszechnych, związki kolejarzy i wszystkie organizacje przysposobienia wojskowego. — W uroczystościach 10 i 11 bm. weźmie udział „Federacja związków obrońców Ojczyzny", skupiająca w swych szeregach: Stowarzyszenia i Związki: Weteranów z r. 1863, Legjonistów, Oficerów rezerwy, Inwalidów, Legji inwalidzkiej, Emerytów W. P., Weteranów wojskowych, Stowarzyszenie rezerwistów i byłych wojskowych, Związek podoficerów rezerwy i inne.

Młodzież Uniwersytetu Jagiellońskiego urządza uroczystą akademję ku czci dziesięciolecia państwa polskiego. Młodzież szkół średnich i powszechnych złoży manifestacyjny hołd idei państwowej w uroczystościach i porankach, organizowanych z okazji święta dziesięciolecia we wszystkich zakładach szkolnych. W gimnazjum VIII. w Krakowie odbędzie się uroczyste odsłonięcie biustu Marszałka Piłsudskiego. Towarzystwo Szkoły Ludowej i powszechne wykłady uniwersyteckie urządzają szereg prelekcyj w Krakowie i na terenie województwa krakowskiego. W kinoteatrach wygłoszone będą odpowiednie przemówienia na temat znaczenia święta narodowego.

W myśl uchwały wojewódzkiego komitetu obchodu dziesięciolecia, zbiórka w dniach 10 i 11 listopada ma być przeznaczona na rzecz „Domu im. Józefa Piłsudskiego w Oleandrach".

Zebrania kontrolne

Dziś, w sobotę do zebrań kontrolnych stawić się mają o godzinie 8 rano: w koszarach Sobieskiego przy ul. Warszawskiej (objekt III. na 3-ciem piętrze), podoficerowie i szeregowcy rezerwy i pospolitego ruszenia (kategorje A. C i D), urodzeni w roku 1900, których nazwiska zaczynają się od liter O, P. R.

Nadto stawić się mają dziś również o godz. 8 rano w PKU Kraków (koszary Sobieskiego) podoficerowie i szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia (kategorje A i C) urodzeni w roku 1898 z nazwiskami, zaczynającemi się od liter K do O, ktorzy w latach 1925—1927 nie stawili się z jakichkolwiek powodów do zebrań kontrolnych.

Aresztowania pod zarzutam komunizmu

Policja komunikuje nam: W dniu 1 listopada br. aresztowały organa Wydziału Śledczego znane na terenie działaczki Związku Młodzieży Komunistycznej Pepę Heuberger, z zawodu szwaczkę, zatrudnioną w firmie L. Targownika przy ul. Stradom 15, Amalję Ginzig i Feigę Ginzig. córki właściciela sklepu kolonjalnego przy ul. Grodzkiej w chwili, gdy w bramie domu, w którym mieści się sklep Ginziga, naradzały się nad podziałem pracy przeciwko obchodowi 10-lecia niepodległości Polski. W czasie rewizji znaleziono u wymienionych plan tejże pracy wedle którego miasto podzielone zostało na 5 obwodów, w których grupy agitatorów komunistycznych miały malować na fasadach domów napisy antypaństwowe. Nadto znaleziono drukarnię komunistyczną, zaopatrzoną bogato w klisze i papier do odbijania odezw komunistycznych oraz większą ilość wybitych już odezw komunistycznych. W chwili aresztowania Ginziżanka i jej towarzyszki rzuciły się na wywiadowców policji, usiłując przeciwstawić się aresztowaniu oraz zniszczyć kompromitujący materjał. Ginziżanka i towarzyszki odstawione zostały do sądu okręgowego karnego w Krakowie.

— **CZYN GODNY NAŚLADOWANIA.** Związek młodzieży syjońskiej na zach. Małopolskę i Śląsk „Agudat Hanoar Haiwri" zainicjował wśród członków swych miast jednorazową, dorywczą zbiórkę na rzecz Keren Kajemeth Leisrael, która miała być próbą zrozumienia ofiarności i sprawności członków W ciągu 5 dni wypełniły wszystkie gniazda swój kontyngent i przesłały go do Centrali A. H. H. tak, że ogólna suma wynosi 950.10zł Sumą tą związek wpisał do Złotej Księgi ŻFN. kierownika swej Egzekutywy Dra Jehudę Chrensteina w uznaniu nieocenionych jego zasług i niespożytej pracy dla ruchu związkowego. Czyn ten tem godniejszy pochwały, iż starsi członkowie całego Związku (1 Gdud) sami opodatkowali się na rzecz Keren Hajesod stałą opłatą miesięczną. 4

— **ZEBRANIE RODZICIELSKIE.** Dziś w sobotę odbędzie się zebranie rodziców z gronem nauczycielskiem żyd. gimnazjum i szkoły powszechnej w budynku szkolnym przy ul. Brzozowej 5. Początek o godz. 7·30 wiecz.

— **POSIEDZENIE RADY WYZNANIOWEJ** gminy żydowskiej w Krakowie odbędzie się w niedzielę 4 bm. o godzinie 4 popoł. w sali obrad Rady. Na porządku dziennym: Sprawozdanie komisji kontrolującej o zamknięciu rachunkowem za rok 1927, sprawozdanie w sprawie wniesionych deklaracyj wyborczych, sprawozdanie szpitalne za czas od 1 stycznia do 30 września 1928 r. Przy drzwiach zamkniętych sprawy osobiste.

— **AUTOBUSOWE LINJE TOWAROWE.** Rozwój ruchu autobusowego w Polsce wkroczył w nową fazę. Oto przed niedawnym czasem powstała pierwsza w Polsce wyłącznie towarowa linja autobusowa, finansowana przez gminę m. Krakowa, kolejkę Kraków—Kocmyrzów i parę firm ekspedycyjnych. Przedsiębiorstwo autobusowe rozwija się tak pomyślnie, że koncesjonarjusze zamierzają uruchomić nowe linje. Narazie autobusy towarowe obsługują linję Kraków—Andrychów, siedzibę wielkiej fabryki wyrobów płóciennych. (Pap.)

— **ZATRUTY ARSZENIKIEM PRZEZ — KOLEGĘ!** W garbarni w Ludwinowie uległ wczoraj przedpołudniem zatruciu arszenikiem Edward Kisielewski (lat 19) robotnik. Jak się okazało, Kisielewski wypił szklankę mleka, do którego jeden z kolegów wsypał „dla żartu" arszenik. Ofiarę zatrucia przewiózł lekarz pogotowia w ciężkim stanie do szpitala. Sprawą zajęła się policja.

— **KALORYFER SPADŁ** na nogę 21-letniemu Władysławowi Pankiewiczowi, robotnikowi, zajętemu na budowie na rogu ul. Krupniczej i Skarbowej. Doznał on stłuczenia lewej nogi, prawdopodobnie połączonego z pęknięciem kości biodrowej.

— **WPADŁ POD TRAMWAJ** Paweł Gawron (lat 57) dozorca domu, przyczem doznał obrażeń na ręce i na głowie. Ofiarę wypadku opatrzył lekarz pogotowia.

— **WYPADEK SAMOCHODOWY.** Wczoraj nad ranem zawezwano pogotowie ratunkowe na rogatkę Mogilańską do Marji Dutkówny (lat 22), służącej i Antoniego Kerza (lat 21) tokarza, którzy odbywając przejażdżkę samochodową, wpadli do rowu. Dutkówna prócz obrażeń na całem ciele, doznała złamania kości miednicy, a Kerz odniósł rany darte na głowie i nodze. Szofer, który podobno był w stanie nietrzeźwym, wyszedł bez szwanku. Ofiary nocnej przejażdżki przewieziono na klinikę.

— **OTWARTE DRZWICZKI AUTOBUSU I CO Z TEGO WYNIKŁO.** Autobus Nr. 71—104, przejeżdżając na cmentarz przez aleję Królewską z otwartemi drzwiami wskutek przepełnienia potrącił drzwiami przechodzącą nauczycielkę Helenę Szurek, zam. przy ul. Mikołów (G. Śląsk), która upadając na jezdnię doznała potłuczeń Nadto rozdarty został jej płaszcz wartości 250 zł od kołnierza do dołu.

— **MŁODOCIANY KIESZONKOWIEC.** Dnia 1 bm. wieczorem Alojzy Piwowarski (lat 13) zam. przy ul. Krakusa l. 15, wyciągnął przy kasie biletowej teatru Domu Żołnierza z tylnej kieszeni spodni portfel z kwotą 300 zł sierżantowi Augustynowi Jastrzębskiemu, który jednak w tej chwili Piwowarskiego przytrzymał, odbierając mu portfel.

— **Z GANKU** domu przy ul. Zielonej l. 4 skradziono 1 poduszkę dziecinną wartości 50 zł na szkodę Dr Lucji Heymanowej.

ZMARLI:

Perla Bimerowa l. 73, Chucia Scheindla Zucker l. 80, Mojżesz Chaim Rosenfeld l. 75, Matel Löwenbraun l. 61, Jonas Rottenberg l. 19, Berek Judka l. 76.

KOMUNIKATY

— **Z ORGANIZACJI „TARBUT".** Wszystkich sympatyków ruchu hebrajskiego chcących wziąść czynny udział w pracach kulturalnych i organizacyjnych „Tarbutu" w Krakowie uprasza się o przybycie na zebranie, które odbędzie się w niedzielę dnia 4 bm. o godz. 6 wiecz. w lokalu przy ul. Starowiślnej 68, III. oficyny. O tej samej porze mają się też zgłosić uczniowie i uczenice zapisani na kursa hebrajskie, którzy jeszcze naukę nie rozpoczęli, a to celem wyznaczenia dni i godzin nauki.

— **ZJEDNOCZENIE KOBIET ŻYDOWSKICH** (Rynek 29, I. p.) otwiera poza istniejącemi już kursami języka hebrajskiego dla zaawansowanych, kurs języka hebrajskiego dla początkujących. Zgłoszenia przyjmuje się w poniedziałki, środy i piątki między, godziną 3.15 do 4.30 w lokalu Zjednoczenia, Rynek 29

— **MERKAZ HACEIRIM** (Krakowska 41) Dziś w sobotę o godz. 11 przedpoł. V. zebranie „Chugu Iwri", Referuje tow. M. Gruenberg. Goście mile widziani.

— **BIURO POSREDNICTWA PRACY KOŁA ŻYD. PRAC. UMYSŁ. „AWODAH"** dysponuje kwalifikowanemi siłami biurowemi. Uprasza się pracodawców o zgłaszanie wolnych posad w lokalu „Awody", Rynek gł. 2, I. p. telefon Nr. 4328. — Sekcja muzyczna będąca pod kierownictwem kol. Schenkera zawiadamia, iż przyjmuje wpisy członków na bezpłatny kurs gry na mandolinie.

— **S. K. A. KADIMAH.** Dziś w sobotę o godz. 5-tej w lokalu własnym w Podgórzu przy ul. Lwowskiej 15 a Walny Konwent Wyborczy. Zbiórka w lokalu o godz. 4.30. Nieobecność pociąga za sobą najsurowsze konsekwencje.

— **Z. S. M. . R. „MASADA".** Dziś w sobotę o godz. 3.30 zebranie członków przy ul. Zielonej.

— **ZW. SJ. REWIZJONISTOW „TEMKINJA".** Dziś w sobotę o godz. 4 popoł. zebranie członków z referatem tow. J. Schachtera n. t. „Nasza praca na przyszłość".

— **„PRZYSZŁOŚĆ-HEATID"** (Zielona 17, I. p.) Sekretarjat Związku komunikuje, iż w najbliższych dniach uruchomiony zostanie kurs języka hebrajskiego i stenografji niemieckiej. Wpisy przyjmuje się codziennie od 8—9 wiecz. Sekretarjat przyjmuje też dodatkowe zgłoszenia na kółko historji sjonizmu, samokształceniowe i ekonomji.

— **UNIWERSYTET LUDOWY, PRZY CZYTELNI LUDOWEJ „JEDNOŚĆ".** Dziś, w sobotę w lokalu Zielona 3. odczyt Dra J. Deutschmeistera, pt. „Gruźlica i sposoby jej zwalczania" z obrazami świetlnemi. Początek punkt. o godz. 3 pop.

— **KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH** (Rynek gł. A—B 39) sobota, 3 bm. red. Konst. Srokowski: Współczesne prądy polityczne, wtorek, 6 bm. Dr. Kazim. Pietrowski: Współczesne prądy w teatrze; środa, 7 bm. prof. Tad. Biliński: Hasła współczesnej kultury: czwartek, 8 bm. Magdalena Samozwaniec: Współczesne życie towarzyskie. Pocz. o godzinie 7 wiecz.

Akcja samowystarczalności gospodarczej

Liga Samowystarczalności Gospodarczej. Kraków, Jabłonowskich 10/12. Tel. 557 wydała następującą odezwę do kupców i przemysłowców krakowskich:

„Młodzież akademicka, w zrozumieniu niebezpieczeństwa, grożącego Państwu z powodu długotrwałego deficytu w bilansie handlowym, postanowiła wszcząć akcję, mającą na celu:

1. zahamowanie przywozu do Polski towarów zagranicznych o charakterze luksusowym, oraz takich, które produkowane są w kraju.
2. rozbudzenie w społeczeństwie patrjotyzmu gospodarczego i
3. propagowanie wytwórczości polskiej.

Na czele powyższej akcji stanęła Liga Samowystarczalności Gospodarczej, której zadaniem jest ująć w ramy należytej organizacji żywiołowy ruch młodzieży i kierować nim w sposób spokojny i celowy.

Dnia 1 listopada br. rozpoczął się w naszem mieście tydzień pod nazwą „Tydzień Propagandy Samowystarczalności Gospodarczej", poświęcony rozszerzaniu haseł, wymienionych na wstępie, przyczem w ciągu tego tygodnia projektowane są masowe pochody akademików i ludności przez ulice miasta. W związku z tem prosimy o umieszczenie w oknach wystawowych ogłoszenia:

Nie kupisz cokolwiek, zobacz
WYROBY KRAJOWE.

Komunikujemy powyższe w przekonaniu, że cała rzeczona akcja uzyska czynne poparcie sfer handlowych i przemysłowych, wyrażające się między innemi zrozumieniem obowiązku państwowego, polegającym na usunięciu towarów pochodzenia zagranicznego, a zaopatrywanie się wyłącznie w wyroby produkcji krajowej, szczególnie zaś zależy nam na tem, ażeby w tygodniu propagandy usunięte zostały z widoku publicznego (okna, wystawy, witryny), wszelkie towary i reklamy zagraniczne, celem okazania przez to zgodności przekonań z patrjotyzmem gospodarczym uczestników obchodu".

Ankieta Ligi Samowystarczalności Gospodarczej

Liga Samowystarczalności Gospodarczej (Kraków, Jabłonowskich 10/12, tel. 557) rozesłała do szeregu osobistości ze świata przemysłowego, handlowego jakoteż do wielu profesorów Uniwersytetu następującą ankietę w kwestji obrony bilansu handlowego:

Liga S G. zwraca się do Szanownego Pana z zapytaniem:

1. czy stan naszego bilansu handlowego wymaga rzeczywiście nadzwyczajnych środków zaradczych w postaci zorganizowania społeczeństwa?
2. czy dobrze jest, że młodzież akademicka wzięła inicjatywę w swoje ręce?
3. jakie największe trudności przewiduje Pan w praktycznem przeprowadzaniu akcji?
4. jakie byłyby najlepsze metody akcji?
5) jakie rezultaty powinna Liga osiągnąć?

Mowa prezydenta Masaryka do dzieci

W przeddzień jubileuszu dziesięciolecia Czechosłowacji 25,000 dzieci praskich przyszło przed zamek Hradczański, by złożyć hołd sędziwemu prezydentowi Tomaszowi G. Masarykowi. Odpowiadając na przemówienie przedstawicieli dziatwy praskiej powiedział prezydent co następuje:

— Witajcie! Uroczystości jubileuszowe rozpocząłem od pogawędki z legjonistami, wy zaś, dzieci, jesteście drugą z kolei deputacją obchodzącego jubileusz narodu. Porozmawiajmy więc sobie chwilkę poważnie.

Życzę wam, — jak to słyszałem w dzieciństwie — dużo zdrowia i błogosławieństwa Bożego. Abyście długo zdrowe były, same o to starać się musicie. A niema w tem nic trudnego: dbajcie o czystość swego ciała, nie bójcie się wody, myjście się z radością, używajcie kąpieli, pływajcie, poruszajcie się na świeżem powietrzu i przebywajcie dużo na słońcu. W jedzeniu bądźcie wstrzemięźliwi, unikajcie zbytecznego łakomstwa, nie pijcie napojów wyskokowych. Bawcie się wesoło, ale, kiedy pracujecie, kiedy uczycie się, czyńcie to znależytą powagą. Nie unikajcie pracy i kiedy do szkoły chodzicie; ja sam wdzięczny jestem po dziś dzień rodzicom, że nauczyli mnie rzemiosła. Tylko praca robi człowieka praktycznym. „Sokołujcie" i ćwiczcie swe ciało grami i rozumnym sportem. A kiedy zaczniecie dorastać, zastanówcie się nad tem, czemu chcecie życie swe poświęcić. A jak potem staniecie się robotnikami, rolnikami, rzemieślnikami, nauczycielami, technika mi czy artystami, — pamiętajcie zawsze o jednem: bądźcie zawsze pilnymi i uczciwymi pracownikami. Wszyscy powołani jesteśmy do pracy, każdy w innym zawodzie, stosownie do swych skłonności i stopnia uzdolnienia. Społeczeństwo musi mieć najrozmaitszych pracowników, praca musi być celowo rozdzielona i usystematyzowana, ale wszyscy uczciwi pracownicy są sobie równi, — dobry rolnik nie jest mniej wartościowy od dobrego prezydenta. Słyszeliście z pewnością o nieszczęściu na Porzyczu (niedawna katastrofa budowlana w Pradze. — przyp. Red.). Tam tej uczciwej pracy nie było, — niezależnie od tego, kto za nieszczęście ponosi winę. Uczciwa praca żywi ludzi, uczciwą pracą żywimy siebie i swych bliźnich. Skoro swych bliźnich mamy kochać, musimy kochać ich nietylko słowami, lecz pracą. Życie bez ofiar nie jest życiem pięknem.

Kochane dzieci! Dorośniecie prędko — czas ucieka. Staną się z was ojcowie i matki; dlatego wobec rodziców swych zachowujcie się zawsze tak, jak chcielibyście, by wobec was zachowywały się wasze dzieci. Zawsze w życiu trzymajcie się zasady, że wobec innych tak się należy zachowywać, jak w myśl naszych życzeń, mają się inni zachowywać wobec nas.

Za kilka lat ustawy Rzeczypospolitej powołają was do służby publicznej; będziecie żołnierzami, będziecie starostami, będziecie posłami. Kochajcie republikę, która swą formą demokratyczną zapewnia wam wolność, kochajcie swą ojczyznę, swój naród, swój język.

Musicie żyć w zgodzie ze wszystkimi współobywatelami bez różnicy zawodu, języka i wyznania. Wszyscy jesteśmy sobie równi, wszyscy musimy być równie wolni, nikogo nie wolno nam uciskać.

Może stoi tu wśród was przedemną przyszły prezydent republiki. Tedy, kochany ty, przyszły prezydencie — pamiętaj, że będziesz musiał wszystkim współobywatelom i światu całemu bez lęku patrzeć w oczy, albowiem uczciwie pracować będziesz nad naszemi wysokiemi ideałami, nad ideałami naszych dziejów. Za 30—40 lat ty, przyszły prezydencie, będzie na tem miejscu przemawiać do dzieci i młodzieży. Powiesz im wtedy: Przed laty przyrzekliśmy sobie tutaj z pierwszym prezydentem, że wszyscy zawsze kierować się będziemy hasłem naszych przodków, wypisanem na tym ot sztandarze, powiewającym na zamku: „Prawda zwycięża."

Słyszycie, jak sztandar ten żyje, jak faluje i mówi — strzeżcie go i oddajcie niepokalanym przyszłym pokoleniom!"

Nowy klub w Sejmie

Warszawa, 2 11 (AW) Poseł z Selrobu wystąpił z posłem Chamem i Walnickim ze Selrobu-lewicy i utworzył partję pod nazwą Selrob-Jedność. Wobec tego, że Selrob lewica liczy tylko dwu członków, temsamem grupa ta przestała istnieć.

P. Albert Thomas w Warszawie
W przejeździe do Moskwy.

Warszawa, 2 11 (AW) Dziś bawi w Warszawie w przejeździe do Moskwy dyr. Międzynarodowego Biura Pracy p. Albert Thomas. P. Thomas przyjęty będzie przez ministra Zaleskiego.

Wpływy z danin publicznych i monopolów od kwietnia do września br.

Zgodnie z tymczasowemi zestawieniami obrotów kasowych wpływy z danin publicznych i monopolów za pierwsze 5 miesięcy roku budżetowego na 1928/29 rok, tj od kwietnia do września br., wynosiły 1.023,5 milj zł., czyli 46,8 proc. budżetu. Na podatki bezpośrednie przypada 228,4 milj. zł., czyli 55,3 proc., z czego na podatki gruntowe — 13,3 milj. zł., czyli 22,3 proc., podatek od nieruchomości miejskich 6,4 milj. zł., czyli 41,1 proc. na podatek przemysłowy 148,3 milj. złotych, czyli 72,6 proc., na podatek dochodowy — 87,1 milj. zł., czyli 48,4 proc., na podatek wojskowy — 167,000 zł., czyli 22,2 proc., podatek od kapitałów i rent — 5,7 milj. zł., czyli 57,4 proc., na zaległości podatków zniesionych — 61,000 zł., czyli 12,2 proc., wreszcie na odsetki zwłoki, należytości egzekucyjne i grzywny — 17,1 milj. zł., czyli 85,8 proc.

Podatki pośrednie wynosiły w powyższym okresie 74,8 milj. zł., czyli 47,1 proc. z czego podatek od wina 1,8 milj. zł., czyli 38,4 proc. podatek od piwa 6 milj. zł. (50,6 proc.), podatek od cukru — 50,8 milj. zł. (48,4 proc.), podatek od drożdży 3,6 milj. zł. (46,1 proc.), podatek od olejów mineralnych 9,9 milj. zł. (41,1), podatek od zapalniczek 39,000 zł. (78 proc.), wreszcie podatek od kwasu octowego 127,000 zł. (50,8 proc.). Na akcyzowe opłaty patentowe przypada 807.000 zł. (20,1 proc.), opłaty od kart do gry 140,000 zł. (70 proc.), odsetki zwłoki, kary i grzywny 1,4 milj. zł. (58,7 proc.), wreszcie na podatki zniesione 16,000 zł. (160 proc.).

Wpływy celne wynoszą ogółem 170 milj. zł. czyli 51,5 proc., z czego na cło przywozowe przypada 150,9 milj. zł. (53,9 proc.), opłaty stemplowe i daniny pokrewne ogółem 82,3 milj. zł. (49,8 proc.), podatek majątkowy 9,3 milj. zł. (18,7 proc.), zaś 10 proc. nadzwyczajny dodatek do danin publicznych 45,4 milj. zł (55,4 proc).

Wpływy z monopoli w powyższym okresie wynosiły 352,9 milj. zł. (40,2 proc.), z czego na monopol soli przypada 18 milj. zł. (40 proc.), monopol tytoniowy 164 milj. zł (41,9 proc.), monopol spirytusowy 161 milj. zł. (38,4 proc.), monopol zapałczany 3,5 milj. zł. (41,2 proc.), wreszcie na loterję państwową 6,3 milj. zł. (45,3 proc.).

W ten sposób najlepsze wyniki dały podatki zniesione (160 proc.), odsetki zwłoki, należytości egzekucyjne i grzywny (85,8), podatek od zapalniczek (78 proc.), podatek przemysłowy (72,6 proc.) opłaty od kart do gry (70 proc.), wreszcie 10 proc nadzwyczajny dodatek do danin publicznych (55,4 proc.), zaś najgorsze wyniki — cła wywozowe (25 proc.), podatek gruntowy (22,3 proc.), podatek wojskowy (22,2 proc.), podatek majątkowy (18,7 proc.) i zaległości podatków zniesionych (12,2 proc.).

—o—

PROTESTY WEKSLOWE. Liczba weksli zaprotestowanych w całej Polsce wynosiła w sierpniu br. 228,570, gdy w lipcu br. 229,830; z tego zaprotestowano przez notarjuszy w sierpniu 198,486 (w lipcu 199,932), przez urzędy pocztowe 30,084 (w lipcu 29,908). W sierpniu dopuszczono do protestu weksli na ogólną sumę 44,969,000 zł., podczas gdy w lipcu na 47,522.000 zł.

WARTOŚĆ GRAMA CZYSTEGO ZŁOTA została ustalona na listopad br. na pięć złotych 92,44 groszy.

Po zamknięciu kroniki

— **NOWY WYBÓR KOMITETU MIEJSKIEGO L.O.P.P. W KRAKOWIE.** Na terenie miasta Krakowa zaszły niedawno zmiany w obrębie władz naczelnych komitetu miejskiego LOPP. dawny Zarząd zrezygnował ze swych godności, co spowodowało nowe wybory, które wypadły pod kątem bardzo pomyślnym dla przyszłej pracy LOPP na terenie miasta Krakowa. Do nowego Zarządu zostali wybrani: wiceprezydent miasta Witold Ostrowski, jako przewodniczący, gen. Mieczysław Smorawiński, jako jego zastępca, kpt. pil. Dr. Tadeusz Halewski sekretarz, Zygmunt Pacula skarbnik, jako członkowie: mjr. pil. Zenon Romanowski, Dr. Aleksander Pec i kpt. Dr. Kazimierz Michalik. Resztę członków uchwalono powołać drogą kooptacji. Na najbliższem posiedzeniu komitetu na porządku dziennym obrad będzie poruszana sprawa nowej organizacji kół Ligi na terenie miasta Krakowa, łącznie z zwiększeniem liczby członków i przeprowadzenie planowej pracy nad obroną przeciwgazową ludności cywilnej. Uczestnictwo Prezydium miasta Krakowa w pracach LOPP rokuje wszelkim zamierzeniom jak najlepsze wyniki.

Z GIEŁDY

Giełda krakowska

Kraków, 2, 11. 1928. Tendencja dla efektów i walut utrzymana.

Akcje bankowe: Bank Polski 175, Przemysłowy 105.

Akcje handlowe: Tohan 17.75, 18.

Akcje przemysłowe: Zieleniewski 148, 149, Pocisk 7, Parowozy 33, Firley 111 em. 61, Mydło 8.

Zebranie giełdowe przeszło pod znakiem nastroju spokojnego. Ruch panował niewielki przyczem transakcyj dokonywano małemi pozycjami. Kursa z wyjątkiem Tohanu lekko mocniejsze i Zieleniewskiego słabszego, nie wykazały większych różnic. Obroty na ogół niewielkie.

Na pogiełdziu Dolarówka i Gazy wschodnie słabiej przy większym zainteresowaniu. Płacono: Gazy wschodnie 26.25, Dolarówkę 99. 100.75 i 4-proc. Premjówkę inwestycyjną 117.75. Znaczniejszych obrotów dokonano jedynie Dolarówką.

Waluty i dewizy oficjalnie bez zainteresowania.

Na rynku walutowym w prywatnych obrotach tendencja utrzymana. Podaż dolara gotówkowego silniejsza przy stosunkowo małym zapotrzebowaniu z powodu braku płynnej gotówki złotowej. W Krakowie dolar gotówkowy 8.87 i pół do 8.88 i jedna czwarta, czeki bankowo 8.90 i jedna czwarta do 8.90 i trzy czwarte. Warszawa dol. 8.87 i pół do 8.88, czeki 8.89 i trzy czwarte do 8.90 i jedna czwarta. Lwów dol. 8.87 i jedna czwarta do 8.87 i trzy czwarte. Katowice dol. 8.88—8.88 i pół, czeki 8.90 i jedna czwarta do 8.90 i trzy czwarte. Kurs płacenia Banku Polskiego pozostał bez zmiany.

Giełda warszawska

Warszawa, 2, 11 PAT. Akcje: Bank Handlowy 120, Bank Polski 177, Bank Zw. Sp. Zar. 80, Sol potasowe 25, Elektrownia Dąbrowa 88, Chodorów 195, Firley 65, Nobel 26, Lilpop 36, Modrzejów 33 i trzy czwarte, Ostrowiec 110, Rudzki 38.50, 39, Starachowice 42.50, 42, 44, Spirytus 24, 5-proc. dolarowa 99, 101, 5-proc. konwersyjna 67, 5-proc. kolejowa 60.75, 6-proc. dolarowa 85.25, 10-proc. kolejowa 102.50, 8-proc. listy zast. Banku Gosp. Krajowego 94.

Waluty: Dolary 8.88 i jedna czwarta, 8.90 i jedna czwarta, 8.86 i jedna czwarta, Belgja 123.90, 124.21, 123.59, Holandja 357.60, 358.50, 356.70, Londyn 43.23, 43,22 i trzy czwarte, 43.335, 43.12, Nowy Jork 8.90, 8.92, 8.88, Paryż 34.835, 34.92, 34.75, Szwajcarja 171.55, 171.98, 171.12, Wiedeń 125.37, 125.06, Włochy 46.70, 46.82, 46.58, Marka niemiecka 212.35, Praga 26.415, 26.48, 26.36.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 2, 11 PAT. Waluty i dewizy: Amsterdam 284.70, Berlin 169.10, Budapeszt 123.77, Bukareszt 4.28 i jedna czwarta, Londyn 34.425, Madryt 114.60, Now yJork 709.65, Oslo 189.15, Paryż 27.74, Praga 21.02 i pięć ósmych, Warszawa 79.56—79.84, Zurych 136.56, Amerykańskie 707, Niemieckie 168.85 Włoskie 37.07, Jugosłowiańskie 12.40, Rumuńskie 426 i trzy czwarte, Czeskie 21, Węgierskie 123.95.

Papiery wartościowe: Renta majowa 0.735, Renta lutowa 0.733, Anglobank 27, Bankverein 25.85, Kompas 0.77, Merkury 22.40, Živnostenska 126.75, Czerniowce 70.50, Północna 1217, Południowa 473, Cement 143.50, Browary 182, Alpiny 43.60, Krupp 12, Rima 124.55, Skoda 290, Siersza 19.50, Zieleniewski 121, Fanto 8.65, Karpaty 27, Galicja 74, Schodnica 10.75.

Giełda zurychska

Zurych, 2. 11 PAT Paryż 20.405, Londyn 25.20, Nowy Jork 5.1950, Belgja 72.22, Włochy 27.215, Hiszpanja 83.8750, Holandja 208.50, Berlin 123.80, Wiedeń 73.10, Sztokholm 138.95, Oslo 138.55, Kopenhaga 138.55, Sofja 3.7525, Praga 15.40, Warszawa 58.25, Budapeszt 90.615, Białogród 9.1275, Ateny 6.125, Konstantynopol 2.625, Bukareszt 3.135, Helsingfors 13.

—o—

O AMNESTJĘ ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH Lwowskie Stowarzyszenie Kupców, w ocenie gospodarczego położenia średniego i drobnego handlu i rzemiosła, wystosowało do p. Ministra Skarbu memorjał z prośbą o udzielenie amnestji zaległości podatkowych do roku 1926 włącznie, jak niemniej narosłych kar za zwłokę, a to z okazji dziesięciolecia odzyskania i niepodległości Państwa.

NOWA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU POD GDAŃSKIEM. W styczniu 1929 r otwarta będzie nowa fabryka sztucznego jedwabiu w Oliwie pod Gdańskiem; zatrudni ona narazie 1000 robotników i będzie produkować 2,000 kg. przędzy dziennie. Prowadzone są też roboty przygotowawcze dla uruchomienia fabryki pończoch.

Prasa czeska potępia zamach na konsula polskiego

Praga. 2. 11. PAT. Dzisiejsze dzienniki potępiają stanowczo zamach Ukraińca Paziuka na konsula polskiego Lubaczewskiego. „Narodni Listy" stwierdzają, że wiadomość o zamachu wywołała jaknajwyższe oburzenie wśród całej ludności. Oburzenie ludności było tak wielkie, że sprawca zamachu omal że nie został zlynczowany. Nie można jednak, pisze dziennik, zadowolić się wyrażeniem ubolewania, gdyż konieczne są jaknajsurowsze sankcje. Niedopuszczalnem jest, aby Czechosłowacja miała stać się siedzibą zbrodniczych knowań uchodźców. „Ceskoslovenska Republika" i „Prager Presse" domagają się surowego ukarania zbrodni. „Prawo Lidu" przypomina dwa zamachy dokonane uprzednio w Pradze przeciw posłowi bułgarskiemu Dascalovowi i ministrowi pełnomocnemu Albanji Tselia Begowi. Nie można dopuścić, pisze dalej dziennik ,aby obyczaje bałkańskie zapanowały w Czechosłowacji oraz aby emigranci regulowali tutaj swe rachunki z przeciwnikami politycznymi.

Trocki zapowiada upadek bolszewizmu

Wiedeń, 2 11 PAT. „Neue Freie Presse" donosi z Berlina, że w najbliższych tygodniach pojawi się zapowiadana książka Trockiego o stosunkach w Rosji. Jak wiadomo, książkę tę wydrukowano początkowo w Rosji, gdzie została skonfiskowana. Jeden egzemplarz dostał się zagranicę i ma być przedrukowany. W zakończeniu swych wywodów Trocki ogłasza sensacyjną rewelację, że przy obecnej władzy w Rosji bolszewizm musi się szybko skończyć.

Dziś rozpoczyna się proces Blummensteina

Wiedeń, 2 11 PAT. Dzienniki wiedeńskie donoszą z Paryża: W sobotę rozpoczyna się proces przeciwko bankierowi Blumensteinowi i towarzyszom w sprawie znanych fałszerstw węgierskiej pożyczki wojennej. Liczba oskarżonych w tym procesie wynosi 29 osób, zaś około 12 dalszych oskarżonych zbiegło zagranicę. Jako współoskarżyciele w procesie występują: rząd węgierski i francuskie ministerstwo skarbu.

Zaprzysiężenie nowego wojewody stanisławowskiego

Warszawa, 2 11 (AW) W dniu dzisiejszym został zaprzysiężony nowy wojewoda stanisławowski płk. Nakonieczników-Klukowski, który w dniu dzisiejszym wyjeżdża do Stanisławowa, zaś jutro obejmuje urzędowanie.

—o—

Zaopatrzenie b. skazańców politycznych

Warszawa 2 11 (AW) Ministerstwo skarbu powołało do życia komisję kwalifikacyjną w sprawie zaopatrzenia b. skazańców politycznych. Przewodniczącym obrano naczelnika wydziału emerytalnego ministerstwa skarbu Adama Linekera, zastępcą zaś radcę ministerstwa skarbu Sturm de Strema. Pozatem w skład komisji wejdą z ramienia stowarzyszenia b. więźniów politycznych pos. Pużak, Kwapiński, oraz delegat ministerstwa pracy i opieki społecznej, ministerstwa sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Zadaniem komisji jest opracowywanie spraw b. skazańców politycznych, którzy zgłosili swe żądania zgodnie z rozporządzeniem p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca b. roku

—o—

Korespondent „Voss. Ztg" wydalony z Węgier
Za sprawozdania o ekscesach

Wiedeń, 2 11. Dzienniki donoszą z Budapesztu, że budapeszteński korespondent „Vossische Zeitung" Heilig został przez władze węgierskie wydalony z granic Węgier, z powodu rzekomych tendencyjnych sprawozdań o rozruchach studenckich. Rząd węgierski pozostawił Heiligowi 14 dni do zlikwidowania swoich stosunków w Budapeszcie.

Parlament turecki uchwalił ustawę o wprowadzenie alfabetu łacińskiego

Angora. 2. 11. PAT. Zgromadzenie narodowe otwarte zostało w dniu wczorajszym przemówieniem prezydenta republiki. Po przemówieniu przystąpiono do wyborów przewodniczącego zgromadzenia, którym obrany został ponownie Kiazim pasza. Następnie rozpoczęła się dyskusja nad projektem ustawy o wprowadzenie alfabetu łacińskiego. Ustawę przyjęto jednogłośnie.

Zmiany w rządzie hiszpańskim

Madryt. 2. 11. PAT. Po powrocie do stolicy król odbył dłuższą konferencję z Primo de Rivera w sprawie zmian gabinetowych oraz w sprawie przydziału kilku wyższych funkcjonarjuszy.

Barbarzyński samosąd w litewskiej wiosce

Kowno, 2 11 (AW) We wsi Skuodas dokonano onegdaj średniowiecznej egzekucji na dwóch młodych dziewczętach. Niemoralnem prowadzeniem się wywołały one zgorszenie publiczne i przez „brygadę moralności" zostały ukarane w następujący sposób: obie rozebrano do naga i wśród bicia i krzyków gnano przez całą wieś. Oskarżonych o dokonanie tego barbarzyńskiego samosądu skazano jedynie na grzywnę pieniężną.

Powódź w Locarno

Locarno. 2. 11. PAT. W związku z ulewnemi deszczami, padającemi bez przerwy od 24 godzin, poziom wody na Lago Maggiore podniósł się znacznie. Woda zalała bulwary oraz znaczną część nowej dzielnicy, w której znajduje się pałac konferencyjny. Wielki plac zalany jest w kilku miejscach wodą. Również arkady pałacu stoją w wodzie.

„Wydzierżawiona" diwa filmowa

Przed sądem pracy w Berlinie ma się w tych dniach odbyć proces, który znana diwa filmowa, panna Dyers wdrożyła przeciwko reżyserowi Fritzowi Langowi, znanemu twórcy „Nibelungów". Dyers, znana z „Metropolis" i z filmu „Święta i jej głupiec", zawarła swego czasu z Langem kontrakt na 6 lat. We dle postanowień kontraktu może go Lang jednostronnie co roku wypowiedzieć, natomiast pannie Dyers to prawo nie przysługuje. Obecnie otrzymuje Dyers 1.500 marek miesięcznie. Ponieważ Lang „kręci" rocznie tylko jeden film, przeto „wypożycza", rozumie się, za dobre pieniądze swoją artystkę innym wytwórniom. Ostatnio „wypożyczył" Lang pannę Dyers jakiejś wytwórni za 112.000 marek. Panna Dyers żąda więc rozwiązania tego krzywdzącego ją kontraktu, albo przynajmniej, by bez jej wiedzy i zgody Lang nie rozporządzał jej osobą.

„DYWAN“
TKALNIA DYWANÓW i KILIMÓW
KRAKÓW-PODGÓRZE
Św. Kingi 9. (linja tram. 3)
poleca
DYWANY i KILIMY
bezkonkurencyjnie tanio
Klinika dla naprawy dywanów perskich i kilimów
Telefon Nr. 2061

Ważne dla Pań w Podgórzu!
Lekcje zbiorowe trykotarstwa ręcznego, tkanin plecionych i serwet franc. — Zgłoszenia przyjmuje pani **A. Taubman, ul. Bocheńska 8, I. p.**

PRĘDKO
uskutecznisz działanie rachunkowe, posługując się samoliczącemi tabliczkami mnożenia, dzielenia itd. pt.
Szybki Rachmistrz
z przykładami uproszczon. działań rach. Cena 75 gr. w księg. i handl. papieru, ew. wysyła za nadesł. i Zł. H. Taubman, Kraków 9., Kazimierza Wielk. 98/D.

Reklama dźwignią handlu

LATARKI ELEKTRYCZNE, BATERJE
marki: „Złota korona“, „Goldreform“, „Daimon“, „Hella“, „Błysk“, Radjola, Beteka, Lux,
dostarczają po oryginalnych cenach fabrycznych:
Bracia FEIGENBAUM, Kraków Meiselsa 5 Telef. 2984
Na żądanie najnowsze cenniki. 3209er

TO SZCZYT DOSKONAŁOŚCI GRAMOFONÓW i PŁYT

„HIS MASTER'S VOICE“
uznane na całej kuli ziemskiej za najprecyzyjniejsze
The Gramophone Co. Ltd. London.
Jener. Repr. na Polskę
JÓZEF WEKSLER
Warszawa, Marszałkowska 132
KRAKÓW Florjańska 25. LWÓW Sykstuska 2.

DROBNE OGŁOSZENIA
za słowo 20 groszy, dla poszukujących pracy 10 groszy

SAMODZIELNY korespondent polsko-niemiecki, piszący na maszynie, ze znajomością buchalterji i kilkuletnią praktyką biurową także w dziale technicznym, poszukuje odpowiedniego zajęcia ewentualnie na terenie Górnego Śląska. Najlepsze referencje. Zgłoszenia pod „Minimum egzystencji“ do Adm. „N. Dziennika“. bp

ABSOLWENTKA szkoły Ekonomiczno-Handlowej, stenografująca bardzo biegle po polsku i niemiecku, jakoteż pisząca szybko na maszynie, poszukuje posady. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Absolwentka“. 1192 g

PODRÓŻUJĄCY branży kolonjalnej, dobrze zaprowadzony w Krakowie i na prowincji, poszukuje posady (ewentualnie w pokrewnej branży). Zgłoszenia pod „Energiczny“ do Adm. „N. Dziennika“. 1202g

STUDENT VIII-mej kl. gimnaz. poszukuje lekcji. Zgłoszenia pod „Sumienny“ do Adm. „N. Dziennika“. 1200 g

LEKCJI języka francuskiego i niemieckiego udziela nauczycielka gimnaz., absolwentka uniwersytetu wiedeńskiego. Konwersacja, gramatyka, literatura, korespondencja handlowa. Zgłoszenia: Kraków, ul. Zielona 11, II. piętro, ganek. 3130x

POWAŻNE przedsiębiorstwo na prowincji poszukuje rutynowanego (ej) korespondenta (ki) w języku polskim i niemieckim, biegle piszącego (ej) na maszynie, ze znajomością stenografji. Oferty wraz z podaniem żądanego wynagrodzenia i odpisami świadectw pod „Poważne przedsiębiorstwo“ do Adm. „N. Dziennika“. 3196x

POKÓJ kawalerski do wynajęcia: Starowiślna 40, I. piętro na lewo. 1203 g

WAŻNE DLA P. T. RODZICÓW! Instytut Wychowania Domowego jest czynny codziennie, z wyjątkiem świąt żydowskich, od godz. 3—7 wieczorem.
Dyrekcja Instytutu służy radą i pomocą P. T. Rodzicom, którzy sami z różnych powodów nie są w stanie pokierować wychowaniem pozaszkolnem swo ich dzieci.
Program Instytutu jest nader bogaty, w szczególności obejmuje:
a) Przygotowanie wych. do szkoły, b) Nauka judaistyki. c) Wychowanie domowe. d) Wychowanie fizyczne. — Zgłoszenia przyjmuje: Dyrektor Instytutu **G. Spierer**, dyplomowany specjalista w wychowaniu młodzieży w ramach pozaszkolnej opieki, — przy ul. Gertrudy 12 a, II. piętro. Telef. 0455. 3169x

POSZUKUJĘ zaraz buchaltera, znającego również język hebrajski, któryby się zgodził na prowadzenie ksiąg, oraz korespondencji w handlu towarów żelaznych, do południa, zaś popołudniu na udzielanie lekcji języka hebrajskiego dwojgu chłopczykom. Wynanagrodzenie według umowy. Zgłoszenia nadsyłać pod adresem Emanuel Singer, Nowy Targ. 3197x

STENOTYPISTKA polsko-niemiecka początkująca poszukiwana. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ sub „Biuro inżynierskie“. 1196 g

MUNDANTKI piszącej biegle na maszynie, poszukuje kancelaria adwokacka. Zgłoszenia pod „Kancelarja“ do Adm. „N. Dziennika“. 3201 x

PRZYJMĘ biuralistkę, piszącą biegle na maszynie, ze stenografją niemiecką: Stern, ul. Zyblikiewicza 11, od godz. 2—4 popołudniu. 1175 g

FABRYKA miodu poszukuje przedstawiciela na Kraków. Zgłoszenia: Krakowska 26, między godz. 1—3 popołudniu. 1197 g

FIRANKI od najtańszych do najwykwintniejszych poleca Wytwórnia firanek, Podgórze, ul. Traugutta 5 (przecznica Małego Rynku). 375x

POSZUKUJĘ chłopca do nauki krawiectwa, najchętniej z prowincji, ewentualnie z utrzymaniem, za dopłatą. Zgłoszenia osobiste: S. Birnbaum, Poselska 9. 1176 g

SZUKAM fachowca z małym kapitałem, celem założenia wspólnego interesu. Mam kapitał i lokal, nadający się na wytwórnię lub biuro. Zgłoszenia pod „Interes“ do Adm. „N. Dziennika“. 1203 g

SKLEP frontowy przy ulicy Grodzkiej do odstąpienia. Zgłoszenia pod „Grodzka“ do Adm. „N. Dziennika“. 3203 er

PIERWSZORZĘDNE urządzenia dla droguerji i perfumerji z lustrami do sprzedania. Oglądać można od godz. 2—4, ul. Radziwiłłowska 13, parter. 1201g

PODGÓRZANIE! Na jesienne i zimowe wieczory najmilszą rozrywką dla wszystkich jest dobra książka, którą możecie wypożyczyć tylko w „Kulturze“, wypożyczalni książek, Rynek Podgórski 12. 3204er

BIURKO amerykańskie z żaluzją, szafę na akta z żaluzją i inne nowoczesne urządzenia biurowe kupi natychmiast za gotówkę: Skład maszyn do szycia, Zwierzyniecka 6. 3200 x

SERCOWO chorym zupełne uzdrowienie środkiem domowym bezinteresownie: Lelewela 8, parter prawy. 1199 g

TOREBKI DAMSKIE najnowsze, portfele, teczki, po cenach fabrycznych poleca: **Perfumerja L. Wetstein**, Kraków, Szewska 18. 3205 er

ŚNIEGOWCE i kalosze, pullowery i swetry sprzedaje detalicznie i hurtowo po cenach fabrycznych firma Marek Czopp, Szewska 13. 3208 er

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów! 3187 x

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Lwów na nazwisko Izrael Gartenberg. 3207 er

BORGER Jakób, ur. 1889, Mielec, unieważnia zgubioną książeczkę wojskową, wydane przez P. K. U. Nisko.

WIESSEN Mendel, ur. 1895, Rozwadów, unieważnia zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Nisko. 3211

UNIEWAŻNIAM książeczkę wojskową na nazwisko Jonas Silberstein, wydaną przez P. K. U. Kraków. 1201 g

UNIEWAŻNIA SIĘ zgubioną książeczkę wojskową na nazwisko Jakób Schlosshelm, ur. 1901, wystawiona przez P. K. U. Nisko 3212 x

SKRADZIONE papiery wojskowe w dniu 7 października 1928 na nazwisko Fryderyka Szczygińskiego unieważnia się; zamieszkały ul. Jana Tarnowskiego l. 5. 1198 g

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Feldmana